

ЈӘҢАНЫН МҮҖДӘСИ

Өзәлдән Кәлам мөвчуддур

1:1 ӨЗӘЛДӘН Кәлам мөвчуддур; Кәлам Аллаһда олуб вә Кәлам Аллаһ олуб. 2 О өзәлдән Аллаһда олуб. 3 һәр шеј Онун васитәсилә јаранды вә јаранан шејләрин һеч бири Онсуз јаранмады. 4 һәјат онда олуб, һәјат исә инсанларын нуру олуб. 5 Нур гаранлыгда парлајыр вә гаранлыг ону дәрк етмәмишдир. 6 Аллаһ тәрәфиндән көндәрилмиш бир адам ортаја чыхды, онун ады Јәһја иди. 7 Бу адам шәһадәт үчүн кәлди ки, Нур һагда шәһадәт етсин вә бүтүн инсанлар Онун васитәси илә иман етсинләр. 8 О, Нур дејилди, анчаг Нур һагда шәһадәт етмәк үчүн көндәрилмишди. 9 Дүнјаја кәлән, һәр инсаны нурландыран һәгиги Нур вар иди. 10 Дүнјада иди вә дүнја Онун васитәсилә јаранды, амма дүнја Ону танымады. 11 Өз јурдуна кәлди вә Өз халгы да Ону гәбул етмәди. 12 Ону гәбул едәнләрин һамысына, Онун адына иман едәнләрә исә Аллаһын оғуллары олмаг һаггыны верди. 13 Онлар нә гандан, нә бәшәр ирадәсиндән, нә дә киши истәјиндән, анчаг Аллаһдан доғулдулар. 14 Кәлам бәшәр олуб лүтф вә һәгигәтлә долу олараг арамызда сакин олду; биз дә Онун иззәтини, Атанын ваһид Оғлунун иззәтини көрдүк. 15 Јәһја Онун һаггында шәһадәт етди вә нида едиб деди: «"Мәндән сонра Кәлән мәндән даһа јүксәк мәртәбәдәдир, чүнки мәндән әввәл мөвчуд иди", — дедијим, Будур.» 16 Онун долғунлуғундан һамымыз лүтф үзәринә лүтф алдыг. 17 Чүнки Муса васитәсилә Мүгәддәс Ганун верилмишди; Иса Мәсиһ васитәсилә лүтф вә һәгигәт кәлди. 18 Аллаһы һеч бир заман кимсә көрмәмишдир; Ону таныдан, Атанын гучағында олуб Өзү Аллаһ олан ваһид Оғулдур. Јәһја Пејғәмбәрин зүһуру 19 Јәһуди идарәчиләр Јәһјадан: «Сән кимсән?» — дејә сорушмаг үчүн Јерусәлимдән каһинләрлә левилиләри көндәрдикләри заман, Јәһјанын шәһа-дәти будур; 20 Јәһја ачыг данышды, инкар етмәди, ачыгча: «Мән Мәсиһ дејиләм», — деди. 21 Ондан сорушдулар: «Бәс сән кимсән? Илјассанмы?» О деди:

«Дежиләм.» «Көзлэнилэн Пејғәмбәрсәнми?» О исә чаваб верди:
«Хејр.» 22 Она дедиләр: «Бәс сән кимсән? Бизи көндәрәнләрә чаваб
верәк дејә, өз һаггында нә дејәрсән?» 23 Одеди: «Мән Јешаја
пејғәмбәрин дедији кими "Рәббин јолуну дүзәлдин!" дәјә сәһрада
нида едәнин сәсијәм.» 24 Көндәриләнләр исә фәрисејләрдән идиләр.
25 Јәһјадан: «Әкәр сән нә Мәсиһ, нә Илјас, нә дә көзлэнилэн
Пејғәмбәр дејилсәнсә, бәс нә үчүн вәфтиз едирсән?» — дејә
сорушдулар. 26 Јәһја чавабында онлара деди: «Мән су илә вәфтиз
едирәм; амма аранызда бир Нәфәр вар ки, сиз Ону танымырсыныз.
27 Мәндән сонра кәлән Одур. Мән Онун чарығынын бағыны ачмаға
белә лајиг дејиләм.» 28 Бу әһвалат Иордан чајынын о тајында,
Бејтаварада, Јәһјанын вәфтиз етдији јердә баш верди.

Аллаһ Гузусу

29 Ертәси күн Јәһја, онун јанына кәлмәкдә олан Исаны көрдүкдә
деди: «Будур, дүнјанын күнаһыны арадан галдыран Аллаһ Гузусу! 30
"Мәндән сонра бир Адам кәлир ки, мәндән даһа јүксәк
мәртәбәдәдир, чүнки мәндән әввәл мөвчуд иди", — дедијим Будур.
31 Мән Ону танымаздым; амма су илә вәфтиз едәрәк кәлдим ки, О,
Исраилә заһир олсун.» 32 Јәһја шәһадәт едиб деди: «Руһун көјдән
көјәрчин кими ендијини вә Онун үзәринә гондуғуну көрдүм. 33 Мән
Ону танымаздым, амма су илә вәфтиз етмәк үчүн мәни Көндәрән
мәнә деди: "Кимин үзәринә Руһун ениб галдығыны көрсән,
Мүгәддәс Руһла вәфтиз едән Одур." 34 Мән дә көрүб: "Аллаһын
Оғлу Будур", — дејә шәһадәт етдим.»

Исанын илк шакирдләри

35 Ертәси күн Јәһја јенә шакирдләриндән икиси илә дурмушду. 36
Иса кәзишәркән Јәһја Она бахыб деди: «Будур Аллаһын Гузусу!» 37
һәр ики шакирд онун сөзләрини ешидиб Исанын ардынча кетди. 38
Иса чеврилиб шакирдләрин Онун ардынча кәлдикләрини көрүб
онлара: «Нә ахтарырсыныз?» — деди. Она дедиләр: «Рабби,

(тәрчүмәси "Мүәллим" демәкдир) Сән һарада јашајырсан?» 39 Иса онлара деди: «Кәлин, көрәрсиниз.» Онлар кедиб Исанын һарада јашадығыны көрдүләр вә о күн Онунла галдылар. Тәхминән онунчу саат иди. 40 Јәһјанын сөзләрини ешидиб, Исанын ардынча кедән ики адамдан бири Шимон Петерин гардашы Андреј иди. 41 О, биринчи олага өз гардашы Шимону тапыб она: «Биз Мәсиһи (тәрчүмәси Христос, јә'ни "Мәсһ едилмиш") тапдыг», — деди. 42 Ону Исанын јанына кәтирди. Иса Петерә бахыб деди: «Сән Јунис оғлу Шимонсан, сән Кефа (тәрчүмәси Даш демәкдир) адланачагсан.» 43 Ертәси күн, Иса Галилејаја кетмәк истәди вә Филипи тапыб она: «Ардымча кәл», — деди. 44 Филип дә Андреј илә Петерин шәһәри олан Бејтсајдадан иди. 45 Филип Натанели тапыб она деди: «Биз Мусанын Мүгәддәс Ганунда һаггында јаздығы, пејғәмбәрләрин дә бәһс етдији Јусиф оғлу Назаретли Исаны тапдыг.» 46 Натанел она деди: «Назаретдән јахшы шеј чыхармы?» Филип дә она: «Кәл, өзүн бах», — деди. 47 Иса Натанели Өз јанына кәлән көрдүкдә онун һаггында деди: «Будур, дахилиндә һижлә олмајан һәгиги бир исраилли!» 48 Натанел Она: «Сән мәни һарадан таныјырсан?» — деди. Иса чаваб вериб она деди: «Филип сәни чағырмаздан габаг сәни әнчир ағачынын алтында көрдүм.» 49 Натанел Она чаваб верди: «Рабби, Сән Аллаһын Оғлусан, Сән Исраилин һөкмдарысан!» 50 Иса чаваб вериб она деди: «Сәнә: "Сәни әнчир ағачынын алтында көрдүм", — дедијим үчүнмү инанырсан? Сән бунлардан даһа бөјүк ишләр көрәчәксән.» 51 Вә она деди: «Доғрусуну, доғрусуну сизә дејирәм: Артыг көјүн ачылдығыны вә Аллаһын мәләкләринин Инсан Оғлу үзәринә ениб галхдығларыны көрәчәксиниз.»

Исаиын илк әламәти (мө 'зүзәси)

2:1 ҮЧҮНЧҮ күн Галилејанын Гана кәндиндә тој вар иди; Исанын анасы да орада иди. 2 Иса илә шакирдләри дә тоја чағырылмышдылар. 3 Шәраб түкәнәндә Исанын анасы Она деди: «Шәраблары јохдур.» 4 Иса она деди: «Ај арвад, мәнә вә сәнә нә?

Вахтым һәлә кәлмәҗиб.» 5 Анасы нокәрләрә деди: «Сизә нә десә, ону един.» 6 Јәһудиләрин тәмизләнмә адәти үзрә, орада һәр бири ики-үч өлчү тутан алты даш күп вар иди. 7 Иса нокәрләрә деди: «Күпләри су илә долдурун.» Күпләри ағызларына гәдәр долдурдулар. 8 Сонра нокәрләрә деди: «Инди судан көтүрүб зијафәтә башчылыг едәнә апарын.» Онлар да апардылар. 9 Зијафәтә башчылыг едән, шәраба чеврилмиш сују даддығы заман онун һарадан олдуғуну билмәди, буну јалныз сују кәтирмиш нокәрләр билирдиләр. Зијафәтә башчылыг едән бәји өз јанына чағырыб онадеди: 10 «Һәр бир адам јахшы шәрабы әввәл, адисини исә шәраб чох ичилдикдән сонра верир, сән исә јахшы шәрабы индијә сахламысан.» 11 Иса бу илк әламәтини Галилејанын Гана кәндиндә ичра етди вә иззәтини көстәрди. Шакирдләри дә Она иман кәтирдиләр.

Иса сагычылары мә'бәддән говур

12 Бундан сонра Иса анасы, гардашлары вә шакирдләри илә бәрабәр Кефернаһума кетди; вә орада бир нечә күн галды. 13 Јәһудиләрин пасха бајрамы јахынлашырды; Иса да Јерусәлимә кетди. 14 Мә'бәддә өкүз, гојун вә көјәрчин сатанлар илә сәррафларын отурдугларыны көрдү. 15 Ипдән бир гамчы дүзәлдиб һамысыны гојунлар вә өкүзләрлә бәрабәр мә'бәддән говду; сәррафларын пулларыны дағытды вә масаларыны чевирди; 16 Вә көјәрчин сатанлара деди: «Бунлары бурадан рәдд един! Атамын евини алвер евинә дөндәрмәјин!» 17 Шакирдләри дә: «Сәнин евин үчүн көстәрдијим гејрәт мәни јахыбјандырачаг», — дејә јазылмыш олдуғуну хатырладылар. 18 Буна јәһудиләр чаваб олараг Она дедиләр: «Һансы әламәтлә бизәсүбут едәрсән ки, белә һәрәкәт етмәјә Сәнин сәлаһијјәтин чатыр?» 19 Иса чаваб вериб онлара деди: «Бу мә'бәди дағыдын, Мән ону үч күндә јенидән гурум.» 20 Јәһудиләр дедиләр: «Бу мә'бәд гырх алты илә тикилиб, сән ону үч күндәми гурачагсан?» 21 Иса исә мә'бәд дедикдә Өз бәдәнини нәзәрдә тутурду. 22 Иса өлүләрдән дирилдији заман, шакирдләри Онун бу

сөzlәри сөjlәмиш олдуғуну хатырладылар, вә Мугәддәс Јазыларә вә Исанын дедији сөзә иман кәтирдиләр. 23 Пасха бајрамында Јерусәлимдә икән кәстәрдији әламәтләри кәрәнләрин чоху Онун адына иман кәтирдиләр. 24 Иса исә Өзүнү онлара әманәт етмәди, чүнки бүтүн инсанлара бәләд иди. 25 Вә инсан һаггында кимсәнин шәһадәт етмәсинә еһтијачы јох иди, чүнки инсанын ичиндә нә олдуғуну Өзү билирди.

Иса илә Накдимон

3:1 ФӘРИСЕЈЛӘРДӘН олан Накдимон адлы бир јәһуди рәиси вар иди. 2 О, кечә Исанын јанына кәлиб деди: «Рабби! Сәнин Аллаһ гәрәфиндән кәлмиш бир Мүәллим олдуғуну билирик, она кәрә ки, Аллаһ онунла олмадыгда кимсә Сәнин кәстәрдијин әламәтләри ичра едә билмәз.» 3 Иса чаваб вериб она деди: «Доғрусуну, доғрусуну сәнә дејирәм: Бир кимсә јенидән доғулмаса, Аллаһын Сәлтәнәтини кәрә билмәз.» 4 Накдимон Она деди: «Бир адам гоча икән нечә доғула биләр? Мәкәр о, икинчи дәфә анасынын бәтнинә кириб доғула биләр?» 5 Иса чаваб верди: «Доғрусуну, доғрусуну сәнә дејирәм: Бир кимсә судан вә Руһдан доғулмаса, Аллаһын Сәлтәнәтинә кирә билмәз. 6 Бәдәндән доғулан бәдәндир, Руһдан доғулан руһдур. 7 Сәнә: "Јенидән доғулмалысыныз", — дедијимә тәәччүбләнмә. 8 Јел истәдији јердә әсәр, онун сәсини ешидәрсән, лакин һарадан кәлиб, һараја кетдијини билмәзсән; Руһдан доғулмуш һәр адам да беләдир.» 9 Накдимон чавабында Она деди: «Бу шејләр нечә ола биләр?» 10 Иса чаваб вериб она деди: «Сән Исраилин мүәллими ола-ола бу шејләри билмирсәнми? 11 Доғрусуну, доғрусуну сәнә дејирәм: Биз билдијимизи дејирик, кәрдүјүмүзә шәһадәт едирик; вә Бизим шәһадәтимизи гәбул етмирсиниз. 12 Сизә јердәки ишләр һагда дедикләримә инанмадығыныз бир һалда, кәјдәкиләрдән бәһс етсәм нечә инана чагсыныз? 13 Кәјдән енмиш Инсан Оғлундан башга һеч ким кәјә галхмамышдыр, кәјдә олан да Одур. 14 Мусанын сәһрада иланы јухары галдырдығы кими, беләчә

дә Инсан Оғлу јухары галдырылмалыдыр ки, 15 Она иман едәнләрин һеч бири һәлак олмасын, һамысынын әбәди һәјаты олсун. 16 Чүнки Аллах дүнјаны елә севди ки, ваһид Оғлуну оиа верди; буну она көрә етди ки, Она иман едәнләрин һеч бири һәлак олмасын, һамысынын әбәди һәјаты олсун. 17 Чүнки Аллах Өз Оғлуну дүнјаја она көрә көндәрмәмишдир ки, О, дүнјаја һөкм етсин. Амма она көрә көндәрмишдир ки, дүнја Онун васитәсилә хилас едилсин. 18 Она иман едән мәһкум олунмур; иман етмәјән исә габагчадан мәһкум олунмушдур, чүнки Аллаһын ваһид Оғлунун адына иман етмәмишдир. 19 Вә һөкм она көрәдир ки, дүнјаја нур кәлди вә инсанлар гаранлығы нурдан чох севдиләр, чүнки әмәлләри пис иди. 20 һәр пислик едән, нура нифрәт едәр вә әмәлләри ашкара чыхмасын дејә нура доғру кетмәз. Чүнки әмәлләри писдир. 21 һәгигәтә әсасән һәрәкәт едән исә, өз әмәлләринин Аллаһа әсасән ишләнмиш олдуғу бәлли олсун дејә нура кәлир.»

Јәһјанын шәһадәти

22 Бундан сонра Иса вә шакирдпәри Јәһудеја дијарына кәлдиләр вә Иса онларла орада галыб вәфтиз едирди. 23 Јәһја да Шалем јахынлығында Ајнонда вәфтиз едирди, чүнки орада бол су вар иди; вә инсанлар кәлиб вәфтиз олурдулар. 24 Јәһја һәлә зиндана атылмамышды. 25 Бу арада Јәһјанын шакирдләри илә бә'зи јәһудиләр арасында пак олма һаггында мүбаһисә галхды. 26 Онлар Јәһјанын јанына кәлиб дедиләр: «Рабби! Иорданын о тајында сәнинлә олан вә һаггында шәһадәт етдијин Адам инди вәфтиз едир вә һамы Онун јанына кәлир.» 27 Јәһја чавабында деди: «Инсан өзүнә көјдән верилмәдији һалда, һеч бир шеј ала билмәз. 28 "Мән Мәсиһ дејиләм, анчаг Ондан габаг көндәрилмишәм", — дедијим сөз үчүн сиз өзүнүз мәнә шаһидлик едә биләрсиниз. 29 Кәлин киминдирсә бәј одур; бәјин јанында дуран вә она гулаг асан досту бәјин сәсиндән чох севинир: буна көрә мәним бу севинчим тамам олду. 30 Она бөјүмәк, мәнә дә кичилмәк кәрәкдир.» 31 Јухарыдан Кәлән һамыдан

үстүндүр; жердөн кэлэн жерэ бағлыдыр вә жердән бәһс едәр; көйдән Кәлән һамыдан үстүндүр. 32 Нә көрүб, нә ешидибсә она шәһадәт едәр; вә шәһадәтини кимсә гәбул етмәз. 33 Онун шәһадәтини гәбул едән, Аллаһын һагг олдуғуна мөһүр басмышдыр. 34 Она көрә ки, Аллаһын көндәрдији Кимсә, Аллаһын кәламларыны сөйләр; чүнки Аллаһ, Руһу өлчү илә вермәз. 35 Ата Оғулу сефир вә һәр шеји Она әманәт едир. 36 Оғула иман едәнин әбәди һәјаты вардыр; лакин Оғула итаәт етмәјән, һәјат көрмәјәчәкдир, Аллаһын гәзәби онун үзәриндә галачагдыр.

Иса илә самаријалы гадыи

4:1 ФӘРИСЕЈЛӘР Исанын Јәһјадан даһа чох шакирд әлдә едиб вәфтиз етдијини ешитмишдиләр. 2 (һалбуки, Иса Өзү дејил, шакирдләри вәфтиз едирдиләр.) 3 Иса бундан хәбәрдар олдугда, Јәһудејаны тәрк едиб Галилејаја гајытды. 4 О, Самаријадан кечмәли иди. 5 Беләликлә Јагубун оз оғлу Јусифә вермиш оддуғу тарлаја јахын олан Самаријанын Сухар адланан шәһәринә кәлди. 6 Јагубун гујусу орада иди. Иса јол кетмәкдән јорулмушду. О, гујунун јанында отурду. Алтынчы саата аз галмышды. 7 Самаријалы бир гадын су чәкмәјә кәлди. Иса она: «Мәнә су вер ичим», — деди. 8 Чүнки шакирдләри әрзаг алмаг үчүн шәһәрә кетмишдиләр. 9 Самаријалы гадын Она деди: «Сән јәһуди, мән исә самаријалы бир гадын, нечә олур ки, мәндән су истәјирсән?» (Чүнки јәһудиләр самаријалыларла тәмасда олмур.) 10 Иса чавабында она деди: «Әкәр сән Аллаһын ән'амыны вә сәнә "Мәнә су вер ичим", — дејәнин Ким олдуғуну билсәјдин, сән өзүн Ондан истәрдин, О да сәнә һәјат сују верәрди.» 11 Гадын Она деди: «Чәнаб, су чәкмәјә бир шејин јох, гују да дәрин; белә вәзијәтдә Сән о һәјат сујуну һарадан аларсан? 12 Сән бу гујуну бизә верән, өзү илә оғуллары вә малгарасы орадан ичмиш олан атамыз Јагубдан даһа бөјүксәнми?» 13 Иса чавабында она деди: «Бу судан ичән һәр кәс јенә сусајар; 14 Мәним верәчәјим судан исә ким ичәрсә, әсла сусамаз, она верәчәјим су онда әбәди һәјата говушдуран

су мәнбәји олачагдыр.» 15 Гадын Она деди: «Чәнаб, бу судан мәнә вер ки, сусамајым вә су чәкмәк үчүн даһа бураја кәлмәјим.» 16 Гадына: «Кет, әрини чағыр, бураја кәл», — деди. 17 Гадын чаваб вериб: «Әрим јохдур», — деди; Иса она деди: «Сән доғру дедин ки, "Әрим јохдур", 18 Чүнки сәнин беш әрин олуб вә инди сәнинлә јашајан әрин дејилдир; сән буну доғру сөјләдин.» 19 Гадын Она деди: «Чәнаб, көрүрәм ки, Сән пејғәмбәрсән. 20 Аталарымыз бу дағда ибадәт едибләр, сиз исә дејирсиниз ки, ибадәт етмәкјери Јерусәлимдәдир.» 21 Иса она деди: «Гадын, Мәнә инан, елә вахт кәлир ки, о заман Атаја нә бу дағда, нә дә Јерусәлимдә ибадәт едәчәксиниз. 22 Сиз билмәдијинизә ибадәт едирсиниз, биз билдијимизә ибадәт едирик; чүнки гуртулуш јәһудиләрдәндир. 23 Амма һәгиги ибадәт едәнләрин Атаја руһән вә һәгигәтән ибадәт едәчәкләри саат кәлир вә кәлди дә. Чүнки Ата Өзүнә бу чур ибадәт едәнләр ахтарыр. 24 Аллах Руһдур вә Она ибадәт едәнләрин руһән вә һәгигәтән ибадәт етмәләри кәрәкдир.» 25 Гадын Она деди: «Билирәм ки, Христос адланан Мәсиһ кәләчәкдир вә О, кәлдикдә бизә һәр шеји билдирәчәкдир.» 26 Иса она деди: «Сәнинлә данышан Мән, Ојам.» 27 Бу арада шакирдләри кәлдиләр. Исанын биргадынла сөһбәт етмәсинә тәәчүб етдиләр; бунунла бәрабәр һеч бири: «Нә тәләб едирсән?», јахуд: «Нә үчүн о гадынла сөһбәт едирсән?» демәди. 28 О вахт гадын сәһәнкини атыб шәһәрә кетди вә халга деди: 29 «Кедин, етдијим бүтүн ишләри мәнә сөјләјән Адама бахын, көрүн доғруданмы О, Мәсиһдир?» 30 Онлар да шәһәрдән чыхыб Исанын јанына кетдиләр. 31 Бу арада шакирдпәр: «Рабби, бир шеј је», — дејә Ондан хаһиш етдиләр. 32 Иса исә онлара: «Мәндәеләјемәк вардыр ки, ону сиз билмәзсиниз», — деди. 33 Буна көрә дә шакирдпәр бирбириләринә: «Кимсә Она јемәк кәтирибми?» — дејирдиләр. 34 Иса онлара деди: «Мәним јемәјим Мәни Көндәрәнин ирадәсини јеритмәк вә Онун ишини тамамламагдыр. 35 Сиз, "Бичинин кәлмәсинә дөрд ај вар", — демирсинизми? Будур, сизә дејирәм: Көзләринизи галдырын, бичилмәк үчүн ағармыш тарлалара бахын. 36 Әкән дә, бичән дә бирликдә севинсинләр дејә,

бичән әмәк һаггы алыр вә әбәди һәјат үчүн мәһсул топлајыр. 37 Чүнки белә һалда: "Бири әкәр, дикәри бичәр" — мәсәли һаглы дејилмишдир. 38 Мән сизи әмәк сәрф етмәдијиниз шеји бичмәјә кәндәрдим; башгалары әмәк сәрф етдиләр вә сиз онларын әмәјинә шәрик олдуруз.» 39 «Етдијим бүтүн ишләри мәнә сөјләди», — дејә шәһадәт едән гадынын сөзүнә кәрә о шәһәрдә самаријалыларын бир чоху Исаја иман етдиләр. 40 Буна кәрә дә Самаријалылар Онун јанына кәлиб Ондан хаһиш етдиләр ки, О онларла галсын; О да орада ики күн галды. 41 Даһа бир чохлары Исанын сөзүнә кәрә иман етдиләр. 42 Гадынадејирдиләр: «Бизим иман етмәјимиз артыг сәнин сөзләринә кәрә дејил, чүнки биз өзүмүз ешитдик вә билирик ки, дүнјанын һәгиги Хиласкары Будур.»

һөкмдар әсабәсинин оғлу

сағалдылыр 43 Ики күндән сонра Иса орадан чыхыб Галилејаја кетди. 44 Чүнки пејғәмбәрин оз мәмләкәтиндә е'тибары олмадығына Иса өзү шәһадәт етмишди. 45 Галилејаја кәлдикдә, галилејалылар Ону гәбул етдиләр. Јерусәлимдә бајрам әснасында етдији һәр шеји көрмүшдүләр; чүнки онлар да бајрама кетмишдиләр. 46 Беләликлә, Иса сују шәраба дөндәрдији Галилејанын Ганакәндинә јенә кәлди. Кефернаһумда һөкмдарын бир әсабәси вар иди, онун оғлу хәстә иди. 47 О, Исанын Јәһудејадан Галилејаја кәлмиш олдуғуну ешитдикдә јанына кетди вә јалварды ки, кәлиб оғлуну сағалтсын; чүнки оғлу өлүм ајағында иди. 48 Иса она деди: «Әламәтләр вә харигәләр көрмәјинчә иман етмәјәчәксиниз.» 49 һөкмдарын әсабәси Она деди: «Чәнаб! Ушағым өлмәздән әввәл кәл!» 50 Иса она: «Кет, оғлун јашајыр», - деди. Адам Исанын она дедији сөзә иман едиб кетди. 51 Јолда гуллары она раст кәлиб: «Оғлун јашајыр», — дејә хәбәр вердиләр. 52 О гулларындан сорушду ки, оғлу нә вахт јахшылашмаға башлады. Онлар да дедиләр: «Дүнән, тәгрибән једдинчи саатда гыздырма ону тәрк етди.» 53 Ата о заман анлады ки, бу, Исанын она «Оғлун јашајыр», — дедији вахтда баш вермишдир.

Вә өзү илә бәрабәр бүтүн аиләси иман етди. 54 Бу, Исанын Јәһудејадан Галилејаја кәлиб, көстәрдији икинчи әламәт иди.

һовуздакы хәстә сағалдылыр

5:1 БУНДАН сонра, јәһудиләрин бир бајрамы башлајырды вә Иса Јерусәлимә кетди. 2 Јерусәлимдә Гојун Гапысыјанында, ибрани дилиндә Бејтһасда дејилән вә беш өртүлү кечиди олан бир һовуз вар иди. 3 Бу кечидтәрдә хәстә, көр, топал, ифлич олмуш чохлу адам јатарды вә сујун тәрпәнишини көзләјәрди. 4 Чүнки Рәббин бир мәләји арасыра һовуза кириб, сују далғаландырырмыш, су далғаланаркән һовуза кирән илк адам һәр һансы бир хәстәлијә тугулмушса, сағалдырмыш. 5 Отуз сәккиз илдән бәри хәстәлијә дүчар олмуш бир адам да орада иди. 6 Иса онун јатдығыны көрүб узун заман хәстәлик чәкдијини дә биләрәк она: «Сағалмаг истәјирсәнми?» — деди. 7 Хәстә Она чаваб верди: «Чәнаб, су далғаланаркән мәни һовуза салачаг кимсәм јохдур; вә мән чатынча башгасы мәндән габаг ораја енир.» 8 Иса она деди: «Дур, дөшәјини көтүр вә јери!» 9 Адам о анда сағалды вә дөшәјини көтүрүб јериди. О күн шәнбә күнү иди. 10 Буна көрә јәһуди идарәчиләр сағалмыш адама дедиләр: «Шәнбә күнүдүр, сәнә дөшәјини көтүрмәк чаиз дејилдир.» 11 Амма о онлара чаваб верди: «Мәни сағалдан Адам мәнә: "Дөшәјини көтүр вә јери!" — деди.» 12 Ондан сорушдулар: «Сәнә: "Дөшәјини көтүр вә јери!" — дејән Адам кимдир?» 13 Амма сағалан адам Онун ким олдуғуну билмирди, чүнки о јердә чохлу адам олдуғундан Иса кәнара чәкилмишди. 14 Бундан сонра Иса адамы мә'бәддә тапыб деди: «Будур, сән шәфа тапдын, артыг күнаһ ишләтмә ки, сәнә даһа бир пислик олмасын.» 15 Адам кедиб, јәһуди идарәчиләрә билдирди ки, ону сағалдан Исадыр. 16 Јәһуди идарәчиләр буна көрә Исаны тәтиб едиб өлдүрмәк истәјирдиләр ки, белә ишләри шәнбә күнүндә едир. 17 Иса исә онлара деди: «Атам индијәдәк ишләмәкдәдир, Мән дә ишләјирәм.» 18 Јәһуди идарәчиләр бу сәбәбдән Ону өлдүрмәји даһа да гәт етдиләр, чүнки Ојалныз шәнбә күнүнүпозмагла

кифәјәтләнмәди, һәм дә Аллаһын Онун Атасы олдуғуну сөјләјәрәк Өзүнү Аллаһа тај етди.

Һәјат верән Иса

19 Бунун үчүн Иса онлара чаваб вериб деди: «Сизә доғрусуну, доғрусуну дејирәм: Оғул, Атанын етдијини көрдүјү шејләрдән башга Өз үндән бир шеј едә билмәз, чүнки Ата нә едәрсә, Оғул да ону ејни шәкилдә едәр. 20 Чүнки Ата Оғулу севир вә бүтүн етдикләрини Она көстәрир; вә сиз тәәччүб ичиндә галасыңыз дејә, Она бунлардан даһа бөјүк ишләр көстәрәчәкдир. 21 Она көрә ки, Ата өлүләри дирилдиб, онлара һәјат вердији кими, Оғул да истәдији кимсәләрә һәјат верир. 22 Чүнки Ата һеч кимәһөкм етмәз, лакин бүтүн һөкмү Оғула вермишдир ки, 23 һамы Атаја һөрмәт етдији кими, Оғула да һөрмәт етсин. Оғула һөрмәт етмәјән, Ону көндәрән Атаја да һөрмәт етмәз. 24 Сизә доғрусуну, доғрусуну дејирәм: Мәним сөзүмү динләјиб Мәни Көндәрәнә иман едәнин әбәди һәјаты вардыр вә мәһкум едилмәз, лакин өлүмдән һәјата кечмишдир. 25 Сизә доғрусуну, доғрусуну дејирәм: Аллаһын Оғлунун сәсини өлүләрин ешидәчәкләри саат кәлир вә артыг кәлмишдир вә ешидәнләр јашајачаглар. 26 Чүнки Атанын Өзүндә һәјат олдуғу кими, Өзүндә һәјат олмаг хүсусијјәтини Оғула да верди. 27 Вә һөкм етмәк сәләһијјәтини Она верди, чүнки О, Инсан Оғлудур. 28 Буна тәәччүбләнмәјин, чүнки елә бир саат кәлир ки, гәбирләрдә оланларын һамысы Онун сәсини ешидәчәкләр вә гәбирләриндән чыхачаглар. 29 Јахшылыг едәнләр дирилиб һәјата говушачаглар, пислик едәнләр исә дирилиб һөкмә дүчар олачаглар.

Исаја шәһадәт

30 Мән Өз-Өзүмдән бир шеј едә билмәрәм; ешитдијим кими һөкм едирәм вә Мәним һөкмүм доғрудур, она көрә ки, мәгсәдим оз ирадәми дејил, Мәни көндәрәнин ирадәсини јеринә јетирмәкдир. 31 Әкәр Мән Өзүм үчүн шәһадәт едирәмсә, шәһадәтим доғру дејилдир.

32 Мәним үчүн шәһадәт едән башгасыдыр; вә Мәним үчүн етдији шәһадәтин доғру олдуғуну билирәм. 33 Сиз Јәһјанын јанына адамлар көндәрдиниз вә о, һәгигәтә шәһадәт етди. 34 Инсандан шәһадәт гәбулет дијим үчүн дејил, анчаг хилас оласыныз дејә бунлары сөјләјирәм. 35 Јәһја, јанан вә нур сачан чыраг иди; вәсиз бир мүддәт онун ишығында шадлыг етмәк истәдиниз. 36 Лакин Мәндә олан шәһадәт Јәһјанынкындан даһа бөјүкдүр; чүнки Атанын Мәнә ичра етмәк үчүн тапшырдығы бу ишләр, инди етдијим ишләр, Мәним Ата тәрәфиндән көндәрилдијимә шәһадәт едир. 37 Мәни көндәрән Атанын Өзү дә Мәним үчүн шәһадәт етмишдир. Сиз һеч бир заман нә Онун сәсини ешитдиниз, нә дә Онун үзүнү көрдүнүз. 38 Вә Онун сөзү сиздә галмыр; чүнки Онун көндәрдији Адама иман етмирсиниз. 39 Мүгәддәс Јазылары арашдырырсыныз, чүнки әбәди һәјата онларла малик олачағын ызы фикирләширсиниз; Мәним һаггымда шәһадәт едәнләр дә онлардыр. 40 Сиз исә һәјатынызын олмасы үчүн Мәнә тәрәф кәлмәк истәмирсиниз. 41 Инсанлардан иззәт гәбул етмирәм. 42 Амма сизи таныјырам, дахилиниздә Аллаһ севкиси јохдур. 43 Мән Атамын наминә кәлдим вә Мәни гәбул етмирсиниз; әкәр бир башгасы өзү наминә кәлирсә, ону гәбул едирсиниз. 44 Сиз бири-бириниздән иззәт гәбул едиб бир олан Аллаһдан кәлән иззәти ахтармадығыныз бир һалда, нечә иман едә биләрсиниз? 45 Фикирләшмәјин ки, Мән сизи Атанын гаршысында иттиһам едәчәјәм. Сизи иттиһам едән, үмид бағладығыныз Мусадыр. 46 Чүнки, әкәр сиз Мусаја иман етмиш олсајдыныз, Мәнә дә иман едәрдиниз; она көрә ки, о, Мәним һаггымда јазмышдыр. 47 Лакин әкәр онун јаздыгларына иман етмирсинизсә, Мәним сөзләримә нечә иман едәрсиниз?»

[Иса беш мин адамы дојурур](#)

6:1 БУ ишләрдән сонра Иса Галилеја (Тиберија) көлүнүн обири тајына кетди. 2 Бөјүк бир издиһам Онун ардынча кәлирди, чүнки хәстәләр үзәриндә көстәрдији мө'чүзәләри көрүрдүләр. 3 Иса даға

чыхыб орада шакирдлэри илэ отурду. 4 Јәһудиләрин пасха бајрамы јахынлашырды. 5 Иса көзләрини галдырыб, јанына бөјүк бир издиһамын топлашдығыны көрдүкдә Филипә деди: «Бунлары једиртмәк үчүн һарадан чөрәк сатын алаг?» 6 Буну да ону сынамаг үчүн сөјләди, чүнки нә едәчәјини Өзү билирди. 7 Филип Она чаваб верди: «Онларын һәрәсинә бир аз чатсын дејә, ики јүз динарлыг чөрәк дә бәс етмәз.» 8 Шакирдләриндән бири, Шимон Петерин гардашы Андреј Исаја деди: 9 «Бурада беш арпа чөрәји илэ ики балығы олан бир ушаг вар; амма бу гәдәр адама бу нәдир?» 10 Иса: «Халгы јерә отурдун», — деди. О јердә бол от вар иди. Халг да отурду. Кишиләрин сајы тәгрибән беш мин иди. 11 О заман Иса чөрәкләри көтүрдү вә шүкран дуасы етдикдән сонра шакирдтәринә пајлады, шакирдпәр дә отуранлара пајлады; балыглардан да ким нә гәдәр истәјирди, пајладылар. 12 Онлар дојдугда, Иса шакирдләринә дедгс «Һеч бир шеј зај олмасын дејә, артыг галан тикәләри топлајын.» 13 Обеш арпа чөрәјиндән јејәнләрин габағындан галан тикәләри топладылар вә бунларла он ики сәбәт долдурдулар. 14 Онда Исанын көстәрдији мө'чүзәни көрән халг: «Доғрудан да дүнјаја кәлмәли олан Пејғәмбәр Будур!» — деди. 15 Иса да, онларын Ону һөкмдар етмәк үчүн кәлиб зорла апармаг истәдикләрини билиб, јенә тәк-тәнһа даға чәкилди.

Иса су үзәриндә јеријир

16 Ахшам олдугда шакирдләри көлә ендиләр. 17 Бир гајыға миниб көлүн о бири саһилинә, Кефернаһума тәрәф кедирдиләр. Артыг гаранлыг чөкмүшдү, лакин Иса һәлә онларын јанына кәлмәмишди. 18 Күчлү бир күләк әсдијиндән, көл далғалы иди. 19 Ијирми беш вәја отуз стади јол кетдикдән сонра, Исанын көл үзәриндә јеридијини вә гајыға јахынлашдығыны көрүб горхдулар. 20 Иса исә онлара: «Мәнәм, горхмајын!» — деди. 21 Ону гајыға көтүрмәк истәдиләр, елә о андача гајыг кетдикләри саһилә чатды. 22 Ертәси күн көлүн о тајында галан халг көрдү ки, орада Исанын

шакирдпәринин миндији гајыгдан башга гајыг јохдур. Иса исә Өз шакирдпәри илә гајыға минмәмишди. Шакирдпәри өзләри кетмишдиләр. 23 Бу арада Тиберијадан дикәр гајыглар Рәбб Иса шүкүр етдикдән сонра, чөрәк једикләри јерин јахынлығына кәлдиләр. 24 Беләликлә, халг Исанын вә шакирдтәринин орада олмадыгларыны көрүб, гајыглара минди вә Исаны ахтара-ахтара Кефернаһума кәлди.

һәјат чөрәји

25 Исаны көлүн о бири тајында тапдыгда, Она: «Рабби, бураја нә вахт кәлдин?» — дедиләр. 26 Иса онлара чавабында деди: «Сизә доғрусуну, доғрусуну дејирәм: Мө'чүзәләри көрдүјүнүзә көрә дејил, чөрәк јејиб дојдуғунуза көрә Мәни ахтарырсыныз. 27 Фани јемәк үчүн дејил, әбәди һәјат верән баги јемәк үчүн чалышын, ону сизә Инсан Оғлу верәчәкдир; чүнки Ата Аллаһ, Она Өз мөһрүнү басмышдыр.» 28 Белә олдугда Исаја дедиләр: «Аллаһын тәләб етдији ишләри јаратмаг үчүн биз нә етмәлијик?» 29 Иса чавабында онлара деди: «Аллаһын тәләб етдији иш будур: Онун көндәрдији Адама иман едәсиниз.» 30 Исаја дедиләр: «Сәни көрүб Сәнә иман кәтирмәјимиз үчүн, Сән нә әламәт көстәрәчәксән? Нә едәчәксән? 31 Аталарымыз сәһрада манна једиләр, нечәки јазылмышдыр: "Јемәк үчүн онлара көјдән чөрәк верди."» 32 Иса онлара деди: «Сизә доғрусуну, доғрусуну дејирәм: Сизә којдән чөрәји Муса вермәди, сизә којдән һәгиги чөрәји верән Атамдыр. 33 Чүнки Аллаһын чөрәји көјдән енән вә дүнјаја һәјат верәндир.» 34 Она дедиләр: «Чәнаб, бизә даим белә чөрәк вер.» 35 Иса онлара деди: «Мән һәјат чөрәјијәм, Мәним јаныма кәлән әсла ачмаз вә Мәнә иман едән әсла сусамаз. 36 Лакин Мән сизәдедим ки, Мәни көрдүнүз вә иман етмирсиниз. 37 Атамын Мәнә вердикләринин һамысы Мәним јаныма кәләчәк вә Мәним јаныма кәләни әсла рәдд етмәрәм. 38 Чүнки Мәним ирадәми дејил, Мәни көндәрән Атамын ирадәсини јеринә јетирмәк үчүн којдән ендим. 39 Мәни Көндәрәнин ирадәси исә одур ки, Онун Мәнә

вердикләриндән һеч бирини итирмәјим, анчаг сон күндә онлары дирилдим. 40 Чүнки Атанын ирадәси будур ки, Оғулу көрүб Она иман едән һәр кәсин әбәди һәјаты олсун; вә Мән беләләрини сон күндә дирилдәчәјәм.» 41 Буна көрәјәһудиләр: «Мән көјдән енән чөрәјәм», — дедији үчүн дејиндиләр: 42 «Атасыны вә анасыны таныдығымыз Јусифин оғлу Иса дејилми? Инди нечә олур ки, "Көјдән ендим", — дејир?» 43 Иса чавабында онлара деди: «Аранызда дејинмәјин. 44 Әкәр Мәни көндәрән Атам чәлб етмирсә, һеч ким Мәним јаныма кәлә билмәз. Мәним јаныма кәләнидә сон күндә дирилдәчәјәм. 45 Пејғәмбәрләрин китабларында: "Онларын һамысыны да Аллаһ өјрәдәчәкдир" дејә јазылмышдыр. Атамы ешидиб, өјрәнән һәр кәс Мәнимјаныма кәләчәкдир. 46 Бу о демәк дејилдир ки, Атаны кимсә көрмүшдүр; анчаг Аллаһын јанындан Кәлән, Атаны көрмүшдүр. 47 Сизә доғрусуну, доғрусуну дејирәм: Мәнә иман едәнин әбәдиһәјаты вардыр. 48 Мән һәјат чөрәјијәм. 49 Аталарыныз сәһрада манна једиләр вә өлдүләр. 50 Көјләрдән кәлән чөрәк исә еләдир ки, ондан јејән өлмәз. 51 Мән көјдән енмиш олан, һәјат бәхш едән чөрәјәм; әкәр бир адам бу чөрәкдән јејәрсә, әбәди јашајачагдыр. Дүнјанын һәјаты үчүн верәчәјим чөрәк дә Өз әтимдир.» 52 Буна көрә дә јәһудиләр: «Бу Адам јемәк үчүн Өз әтини бизә нечә верә биләр?» — дејә бир-бириләри илә мүбаһисә етмәјә башладылар. 53 Иса исә онлара деди: «Сизә доғрусуну, доғрусуну дејирәм: Инсан Оғлунун әтини јејиб, ганыны ичмәдикчә, дахилиниздә һәјат олмаз. 54 Мәним әtimi јејиб, ганымы ичәнин әбәди һәјаты вардыр; Мән дә ону сон күндә дирилдәчәјәм. 55 Чүнки Мәним әтим һәгиги гида вә ганым һәгиги ичкидир. 56 Мәнимәtimi јејиб, ганымы ичән Мәндә јашар вә Мән дә онда. 57 Дири олан Ата Мәни көндәрдији, Мән дә Ата васитәси илә јашамагда олдуғум кими, Мәни јејән дә Мәним васитәмлә јашајачагдыр. 58 Бу, көјдән енмиш чөрәкдир, аталарынызын једији манна кими дејилдир. Онлар өлдүләр; бу чөрәји јејән әбәди јашајачагдыр.» 59 Бунлары Кефернаһумда синагогда тә'лим верәрәк, сөјләди.

Бир чох адам Исаны тэрк едир

60 Шакирддэриндэн бир чоху буну ешитдикдэ: «Бу чэтин сөздүр. Ону ким динлэжэ билэр?» — дедилэр. 61 Лакин Иса шакирдлэринин буна дејиндиклэрини дахилиндэ дујараг онлара: «Бу сизи бүдрэдирми?» — деди. 62 Бэс, экэр Инсан Оғлунун эввэлчэдэн оддуғу јерэ галхдығыны көрсэниз нечэ? 63 һэјат верэн руһдур; чисмани тэбиэт һеч бир шејэ јарамаз; сизэ сөјлэмиш олдуғум сөзлэр руһдур вэ һэјатдыр. 64 Амма сизин аранызда иман етмэјэнлэр дә вардыр.» Чүнки Иса кимин имансыз олдуғуну, вэ кимин Ону элэ верэчэјини эввэлчэдэн билирди. 65 Вэ деди: «Буна көрэ сизэ дедим ки: Экэр Ата она имкан вермэсэ, һеч кимсэ Мэним јаныма кэлэ билмэз.» 66 Бу замандан е'тибарэн шакирдлэриндэн бир чоху Ондан ајрылыб, артыг Оунла кэзмирди. 67 Буна көрэ Иса Оникилэрэ деди: «Јохса сиз дә кетмэк истэјирсиниз?» 68 Шимон Петер Она чаваб верди: «Ја Рэбб, биз кимин јанына кедэ билэрик? Эбэди һэјатын сөзлэри Сэндэdir. 69 Биз дә иман етдик вэ билирик ки, јашајан Аллаһын Оғлу Мэсиһ Сэнсэн.» 70 Иса онлара чаваб верди: «Сиз Оникилэри Мэн сечмэдимми? Амма сизлэрдэн бири иблисdir.» 71 Шимонун оғлу Јэһуда Искаротдан бэһс едирди; чүнки Оникилэрдэн бири икэн, Исаны элэ верэчэк олан о иди.

Иса Јерусэлимэ кедир

7:1 БУНДАН сонра Иса Галилејада кэзирди. Јэһудејада кэзмэк истэмирди. Чүнки јэһуди идарэчилэр Ону өлдүрмэк истэјирдилэр. 2 Јэһудилэрин чардаг бајрамы јахынлашырды. 3 Гардашлары Она дедилэр: «Бурадан чыхыб, Јэһудејаја кет ки, шакирлэрин дә етдијин ишлэри көрсүнлэр. 4 Чүнки өзүнү мәшһур етмэк истэјэн адам, иши кизличэ көрмэз; экэр Сэн белэ ишлэр едирсэнсэ, Өзүнү дүнјаја көстэр.» 5 Чүнки гардашлары да Она иман етмирдилэр. 6 Бу сэбэбдэн Иса онлара деди: «Мэним вахтым һэлэ кэлмэјиб; сизин вахтыңыз исэ даим ујғундур. 7 Дүнја сизэ нифрэт едэ билмэз, Мэнэ

исә нифрәт едир; чүнки Мән дүнјанын ишләринин пис олдуғуна шәһадәт едирәм. 8 Сиз бу бајрама кедин; Мән исәбу бајрамаһәлә кетмирәм, чүнки Мәним вахтым һәлә тамам кәлмәјиб.» 9 Бу сөzlәри онлара сөјләди вә Галилејада галды. 10 Лакин Онун гардашлары бајрама кетдикдә, Өзү дә о вахт ачыг јох, кизли олагаг бајрама кетди. 11 Јәһудиләр дә Ону бајрамда ахтарыб: «О һарададыр?» — дејирдиләр. 12 Халг арасында Онун һаггында чохла деди-году вар иди. Бә'зиләри: «Јахшы адамдыр», башгалары: «Хејр, халгы алдадыр» — дејирдиләр. 13 Лакин јәһуди идарәчиләрин горхусундан кимсә Онун һаггында ачыг сөз сөјләмирди. 14 Бајрамын јарысында Иса мә'бәдә кедиб тә'лим верирди. 15 Јәһуди идарәчиләр буна тәәччүбләниб дејирдиләр: «Һеч тәһсил алмамыш олдуғу бир һалда, бу Адам Мүгәддәс Јазылары нечә билир?» 16 Иса да онлара чаваб вериб деди: «Вердијим тә'лим Мәним дејил, Мәни Көндәрәниндир. 17 Ким Онун ирадәсини јеритмәк истәјәрсә, өјрәтдикләримин Аллаһданмы олдуғуну, јохса Өзүмдәнми сөјләдијими биләчәкдир. 18 Өзүндән сөјләјән, өзүнә иззәт ахтарар; Ону Көндәрәнә иззәт ахтаран исә дүзүнү сөјләр вә Ондајалан јохдур. 19 Сизә Мүгәддәс Гануну Муса вермәдими? Лакин сизләрдән һеч ким Гануна әмәл етмир. Нә учүн Мәни өлдүрмәјә чалышырсыныз?» 20 Халг чаваб верди: «Сәндәчинми вар? Ким Сәни өлдүрмәјә чалышыр?» 21 Иса чаваб олагаг онлара деди: «Мән бир иш көрдүм вә һамыныз буна тәәччүбләнирсиниз. 22 Муса сизә сүннәти верди (лакин бу һеч дә Мусадан дејил, аталарыныздандыр); буна көрә, сиз шәнбә күнү адамы сүннәт едирсиниз. 23 Әкәр Мусанын Гануну позулмасын дејә, шәнбә күнүндәадам сүннәт едилирсә, шәнбә күнүндә бир адамы тамам сағалтдығым үчүнмү Мәнә һиддәтләнирсиниз? 24 Заһирә көрә һөкм етмәјин; әдаләтлә һөкм един.»

Иса Мәсиһдирми?

25 Буна көрә Јерусәлимлиләрдән бәзиси деди: «Өлдүрмәк үчүн ахтардыглары бу дејилми?! 26 Будур, О ачыгча сөјләјир, Она бир

шеј демирләр. Јохса рәисләр Онун Мәсиһ олдуғуну керчәкдән гәбул етдиләр? 27 Амма бу Адамын һарадан олдуғуну билирик, һалбуки Мәсиһ кәлдикдә Онун һарадан олдуғуну һеч ким билмәјәчәк.» 28 Мә'бәддә тәлим вермәкдә олан Иса да нида едиб деди: «Һәм Мәни таныјырсыныз, һәм дә һарадан олдуғуму билирсиниз; вә Мән Өзүм Өзлүјүмдән кәлмәдим, амма Мәни Көндәрән һаггдыр вә сиз Ону танымырсыныз. 29 Мән Ону таныјырам, чүнки Онданам вә О Мәни көндәрди.» 30 Буна көрә Ону тутмаға чалышдылар, лакин һеч ким Она әл атмады, чүнки Онун сааты һәлә чатмамышды. 31 Амма халгдан бир чоху Она иман едиб деди: «Мәсиһ кәләндә Бунун етдикләриндән даһа чохму әләмәтләр көстәрәчәкдир?» 32 Фәрисејләр халгын Иса һаггында бу кими шејләр дедијини ешитдиләр вә баш кәһинләрлә фәрисејләр Ону тутмаг үчүн мүһафизләри көндәрдиләр. 33 Иса исә онлара деди: «Аз бир мүддәт даһа сизинләјәм, сонра Мәни Көндәрәнин јанына кедәчәјәм. 34 Сиз Мәни ахтарачаг, лакин тапмајачагсыныз вә Мән оддуғум јерә сиз кәлә билмәзсиниз.» 35 Бунун үчүн јәһудиләр өз араларында дедиләр: «Бу Адам һараја кедәчәк ки, биз Ону тапа билмәјәчәјик? Јунанлар арасына пәрән-пәрән салынмыш јәһудиләрин јанына кедиб јунанларамы тә'лим верәчәк? 36 "Сиз Мәни ахтарачаг, лакинтапмајачагсыныз вә Мән оддуғум јерә сиз кәлә билмәзсиниз", — дедији бу сөз нә демәкдир?» 37 Бајрамын сон, мөһтәшәм күнүндә Иса дуруб нида етди: «Ким сусајыбса, јаныма кәлиб ичсин. 38 Мүгәддәс Јазыларда дејилдији кими, "Мәнә иман едәнин ичиндән һәјат бәхш едән сулар ахачаг"» 39 Буну Она иман едәнләрин алачаглары Рух һаггында сөјләди; чүнки Мүгәддәс Рух һәлә онлара верилмәмишди; чүнки Иса һәлә иззәт газанмамышды. 40 Халгын ичиндән бә'зиләри бу сөзләри ешитдикләри заман: «Бу, һәгигәтән көзләнилән Пејғәмбәрдир», — дедиләр. 41 Башгалары: «Бу Мәсиһдир», — дедиләр; лакин бәзиләри дедиләр: «Нә? Мәсиһ Галилејаданмы кәләчәк? 42 Мүгәддәс Јазыларда: "Мәсиһ Давудун нәслиндән, Давудун јашадығы Бејтлеһем кәндиндән кәләчәк", — дејилмәмишдирми?» 43 Беләликлә, Иса һаггында халг арасында

фикир ајрылыгы жаранды. 44 Онлардан бәзиләри Ону тутмаг истәдиләр, лакин һеч ким Она әл атмады.

Јәһуди идарәчиләрин имансызлыгы

45 Буна көрә мұһафизләр баш каһинләрлә фәрисәјләрин јанына гајытдылар. Мұһафизләрә: «Нә үчүн Ону кәтирмәдиниз?» — дедиләр. 46 Мұһафизләр чаваб вердиләр: «Инсанлар арасында бу Адам кими данышан әсла олмамышдыр.» 47 Фәрисејләр онлара дедиләр: «Јохса сиз дә алдандынызмы? 48 Мәкәр рәисләрдән јахуд фәрисејләрдән бири Она иман етдими? 49 Мүгәддәс Ганундан бихәбәр олан бу халг исә мәл'ундур.» 50 Исанын јанына кечә кәлән вә онлардан бири олан Накдимон деди: 51 «Мәкәр ганунумуз, әввәлчәдән инсаны динләјиб нә етдијини билмәјинчә она һөкм едәрми?» 52 Чаваб вериб она дедиләр: «Јохса сән дә Галилејадансан? Арашдыр вә көрәрсән ки, Галилејадан пејғәмбәр чыхмаз.» 53 Вә һәр кәс оз евинә кетди.

Зина едәркән јахаланан гадын

8:1 ИСА исә Зејтун дағына кетди. 2 Ертәси күн еркән јенә мә'бәдә кәлди; бүтүн халг јанына топлашды, О да отуруб онлара тәлим вермәкдә иди. 3 Дин алимләри вәфәрисејләр зина үстүндә тутулмуш бир гадыны кәтирирдиләр; ону ортаја чыхарараг, 4 Исаја дедиләр: «Мүәллим, бу гадын зина едәркән јахаланды. 5 Муса Ганунда бизәәмретмишдир ки, бунун кимиләри дашлајаг; бәс Сән нә дејирсән?» 6 Исаны сы најыб ону иттиһам етмәк үчүн бир шеј тапсынлар дејә, буну дедиләр. Амма Иса әјилиб бармағы илә јерә јазы јазырды. 7 Ондан сорушмаға давам етдикдә Өзүнү дикәлдиб, онлара деди: «Сизләрдән ким күнаһсыздырса, она биринчи даш атсын.» 8 Вә јенә әјилиб јерә јазы јазырды. 9 Буну ешитдикләри заман, вичданлары илә мәһкум олунараг, ағсаггаллардан тутмуш ән кичијинә гәдәр бир-биринин ардынча орадан чыхдылар. Исаны тәк гојдулар, гадын да ортада иди. 10 Иса Өзүнү дикәлдиб гадындан

башга һеч кими көрмәјәрәк, ондан сорушду: «Гадын, бәс сәнин иттиһамчыларын һаны? Мәкәр сәни һеч ким мұһакимә етмәдими?»
11 Гадын: «Һеч ким, Чәнаб», — деди. Иса: «Мән дә сәни мұһакимә етмирәм; кет, бундан сонра күнаһ ишләтмә», — деди.

Доғру шәһадәт

12 Иса онлара јенә хитаб едәрәк, деди: «Мән дүнјанын Нурујам; Мәним ардымча кәлән гаранлыгда јеримәјәчәк вә онда һәјат нуру олачаг.» 13 Фәрисејләр Она дедиләр: «Сән Өзүн Өз һаггында шәһадәт едирсән; Сәнин шәһадәтин доғру дејилдир.» 14 Иса чавабында онлара деди: «Мән Өзүм Өз һаггымда шәһадәт едирәмсә дә, Мәним шәһадәтим доғрудур; чүнки Мән һарадан кәлдијими вә һараја кедәчәјими билирәм; сиз исә һарадан кәлдијими вә һараја кедәчәјими билмәзсиниз. 15 Сиз инсанларын өлчүсү илә һөкм едирсиниз; Мән һеч кимә һөкм етмирәм. 16 Вә әкәр Мән һөкм етсәм белә, Мәним һөкмүм доғрудур; чүнки бу һөкмдә тәк дејиләм, Мән вә Мәни көндәрән Ата бирик. 17 Ики адамын шәһадәтинин доғру олдуғу сизин ганунунузда да јазылмышдыр. 18 Мән Өзүм Өз һаггымда шәһадәт едирәм; вә Мәни көндәрән Ата да Мәним үчүн шәһадәт едир.» 19 О вахт Она дедиләр: «Атан һарададыр?» Иса чаваб верди: «Сиз нә Мәни, нәдә Атамы таныјырсыныз; әкәр Мәни танысајдыныз, Атамы да танымыш олардыныз.» 20 Иса бу сөзләри мә'бәддә, ианә топланан јердә сөјләди. һеч ким дә Ону тутмады, чүнки һәлә Онун сааты тамам олмаммышды. 21 Јенә онлара деди: «Мән кедирәм, сиз Мәни ахтарачагсыныз вә оз күнаһыныз ичиндә оләчәксиниз; Мәним кедәчәјим јерә сиз кәлә билмәзсиниз.» 22 Бу арада јәһудиләр дедиләр: «Мәкәр О Өзүнү өлдүрәчәкми ки: "Мәним кедәчәјим јерә сиз кәлә билмәзсиниз", — дејир?» 23 Онлара деди: «Сиз ашағыдансыныз, Мән јухарыданам; сиз бу дүнјадансыныз, Мән бу дүнјадан дејиләм. 24 Буна көрә дә сизә: "Күнаһларыныз ичиндә оләчәксиниз" дедим. Чүнки Мән Ојам. Буна иман етмәсәниз, күнаһларыныз ичиндә оләчәксиниз.» 25 Она: «Сән кимсән?» —

дедиләр. Иса онлара деди: «Башланғычдан бу јана сизә нә дедимсә, Ојам. 26 һаггынызда сөјләјәчәк вә һөкм едәчәк чох шејләрим вар; лакин Мәни Көндәрән һаггдыр; вә Мән Ондан ешитдикләрим дүнјаја сөјләјирәм.» 27 Атадан бәһс етдијини анламадылар. 28 Беләликлә, Иса деди: «Нә вахт Инсан Оғлуну јухары галдырсаныз, о заман биләчәксиниз ки, Мән Ојам вә Өзүмдән бир шеј етмирәм, амма бунлары Атанын Мәнә өјрәтдији кими сөјләјирәм. 29 Мәни Көндәрән Мәнимләдир; О Мәни тәк бурахмајыб; чүнки Мән даим Оун хошуна кәлән ишләри көрүрәм.» 30 Бунлары сөјләјән заман бир чохлары Она иман етди.

Ибраһимии өвладлары вә иблисин

өвладлары 31 Иса Она иман етмиш јәһудиләрә деди: «Әкәр сиз Мәним сөзүмә садиг галсаныз, һәгигәтән Мәним шакирдләримсиниз. 32 Сиз һәгигәти дәрк едәчәксиниз; вә һәгигәт сизи азад едәчәкдир.» 33 Она чаваб вердиләр: «Ибраһимин нәслиндәник вә һеч кимсәјә әсла көләлик етмәмишик; нечә олур ки, Сән "Азад олачагсыныз", — дејирсән?» 34 Иса онлара чаваб верди: «Сизә доғрусуну, доғрусуну дејирәм: Күнаһ ишләдән һәр кәс, күнаһынын көләсидир. 35 Көлә евдә даим галмаз; оғул исә даим галыр. 36 Беләликлә, әкәр сизи Оғул азад едәрсә, һәгигәтән азад оларсыныз. 37 Ибраһим нәслиндән олдуғунузу билирәм; амма Мәни өлдүрмәјә чалышырсыныз, чүнки Мәним сөзүм сизә сығмыр. 38 Мән Атамын јанында көрдүкләрим сөјләјирәм; сиз дә атанызын јанында көрдүкләринизи едирсиниз.» 39 Онлар чавабында Она: «Атамыз Ибраһимдир», — дедиләр. Иса онлара деди: «Ибраһим өвладлары олсајдыныз, Ибраһимин ишләрини көрәдиниз. 40 Лакин Мәни, Аллаһдан ешитдији һәгигәти сизә сөјләјән Адамы инди өлдүрмәјә чалышырсыныз; Ибраһим белә етмәјиб. 41 Сиз атанызын ишләрини көрүрсүнүз.» Она дедиләр: «Биз зинадан доғулмамышыг; бизим бир Атамыз вар, О да Аллаһдыр.» 42 Иса онлара деди: «Әкәр Аллаһ Атаныз олсајды, Мәни севәрдиниз; чүнки Мән Аллаһдан

чыхыб кэлдим. Мән Өзлүжүмдән кәлмәдим; Мәни О көндәрди. 43 Мәним дедикләримини нә үчүн анламырсыныз? Чүнки Мәним сөzlәримини динләјә билмирсиниз. 44 Сизин атаныз иблисдир; вә оз атанызын еһтирасларыны ичра етмәк истәјирсиниз. О, башланғычдан инсан гатили иди вәһәгигәтәбағлы галмады; чүнки онда һәгигәт јохдур. Јалан сөјләдији заман, өз үндән сојләр; чүнки о, јаланчыдыр вә јаланын атасыдыр. 45 Мән исә һәгигәти сөјләдијим үчүн Мәнә иман етмирсиниз. 46 Сиздән ким сүбут едә биләр ки, Мән күнаһкарам? Әкәр Мән һәгигәти сөјләјирәмсә, Мәнә нә үчүн иман етмирсиниз? 47 Аллаһдан олан, Аллаһын сөzlәрини динләр; сиз она көрә динләмирсиниз ки, Аллаһдан дејилсиниз.»

Исанын иззәти

48 Јәһудиләр чавабында Она дедиләр: «Биз доғру демирикми ки, Сән самаријалысан вә Сәндә чин вар?» 49 Иса чаваб верди: «Мәндә чин јохдур, амма Атама һөрмәт едирәм, сиз исә Мәни тәһгир едирсиниз. 50 Мән Өзүмә иззәт ахтармырам; Ахтаран вә һөкм едән вардыр. 51 Сизә доғрусуну, доғрусуну дејирәм: Әкәр бир кимсә Мәним сөзүмә риајәт едәрсә, әсла өлүм көрмәјәчәкдир.» 52 Јәһудиләр Она дедиләр: «Инди баша дүшдүк ки, Сәндә бир чин вардыр. Ибраһим өлдү, пејғәмбәрләр дә; Сән исә: "Әкәр бир кимсә Мәним сөзүмә риајәт едәрсә, әсла өлүм дадмајачагдыр", — дејирсән. 53 Мәкәр Сән атамыз Ибраһимдән үстүнсәнми? О өлдү; пејғәмбәрләр дә олдүләр; Сән Өзүнү ким сајырсан?» 54 Иса чаваб верди: «Әкәр Мән Өзүмү иззәтләндирирәмсә, Мәним иззәтим һечдир; Мәни иззәтли едән Атамдыр. Сиз Онун һаггында: "О, Аллаһымыздыр", — дејирсиниз. 55 һалбуки Ону танымырсыныз; Мән исә Ону таныјырам. Әкәр Ону танымырам десәм, сизин кими јаланчы оларам. Амма Мән Ону таныјырам вә сөзүнә риајәт едирәм. 56 Атаныз Ибраһим Мәним күнүмү көрәчәји үчүн шад олду; көрдү вә севинди.» 57 Бунун үчүн јәһудиләр Она дедиләр: «Сәнин һеч әлли јашын јохдур; мәкәр Сән Ибраһими көрдүнмү?» 58 Иса онлара чаваб

верди: «Сизэ доғрусуну, доғрусуну дејирәм: Ибраһим олмаздан эввэл Мән варам.» 59 О заман даш көтүрдүләр ки, Ону вурсунлар, амма Иса кизлэнди вә араларындан кечәрәк мә'бәддән чыхды. Вә јолуна давам етди.

көр бирадам сағалдылыр

9:1 ИСА јолдан кечәркән анаданкәлмә көр бир адамы көрдү. 2 Шакирдләри Исадан сорушдулар: «Рабби, бу адамын көр доғулмасы үчүн ким күнаһ ишләтди: өзүмү, јохса ана-атасымы?» 3 Иса чаваб верди: «Нә өзү күнаһ ишләдиб, нә дә ана атасы; анчаг Аллаһын ишләри онда зүһур олсун дејә көрдоғудду. 4 Мәни Көндәрәнин ишләрини күндүз икән көрмәлијәм; кечә кәлир, о заман һеч кимсә ишләјә билмәз. 5 Мән дүнјада икән, дүнјанын Нурујам.» 6 Бу сөzlәри дедикдән сонра, јерә түпүрдү, түпүрчәклә палчыг дүзәлтди, палчығы адамын көзләринә сүртдү; 7 Вә она деди: «Кет, Шилоах һовузунда јујун.» (Шилоах "Көндәрилмиш" мә'насындадыр.) Адам кедиб јујунду вә көзләри ачылараг гајытды. 8 Гоншулары вә онун көр олдуғуну эввәлдән көрмүш оланлар дејирдиләр: «Отуруб диләнән адам бу дејилми?» 9 Бә'зиси: «Одур», — деди; бә'зиси: «Хејр, амма она бәнзәјир», — деди. Өзү исә: «Мәнәм», — деди. 10 Ондан: «Белә исә, көзләрин нечә ачылды?» — дедиләр. 11 О чаваб верди: «Иса адтанан Адам палчыг дүзәлдиб көзләримә сүртдү вә мәнә: "Шилоаһ һовузуна кет, јујун", — деди. Мән дә кедиб јујундум; көзләрим ачылды.» 12 Она: «О, һарададыр?» — дедиләр. «Билмирәм», — деди.

Фәрисејләрин истинтагы

13 Эввәлчә көр олан адамы фәрисејләрин јанына кәтирдиләр. 14 Исанын палчыг дүзәддиб онун көзләрини ачдығы күн шәнбә иди. 15 Фәрисејләр дә адамдан көзләринин нечә ачылдығыны јенә сорушдулар. О да онлара деди: «Иса мәним көзләримә палчыг гојду; јујундум вә көрүрәм.» 16 Фәрисејләрин бә'зиләри дедиләр: «Бу Адам

Аллаһдан дежилдир; чүнки шәнбә күнүнү тутмур.» Башгалары да дедиләр: «Бир күнаһкар белә эламәтләри нечә костәрә биләр?» Онларын арасында белә фикир ајрылығы олду. 17 О вахт јенә көр адама дедиләр: « Бәс көзләрини ачан Адам үчүн сән нә дејирсән?» О да: «Пејғәмбәрдир», — деди. 18 Јәһуди идарәчиләр көзләри ачылмыш адамын ана вә атасыны чағырмајынчаја гәдәр, онун әввәлчә көр олуб, инди көзләри ачылдығына инанмадылар. 19 Онлардан сорушдулар: «көр доғулуб дедијиниз оғлунуз будурму? Белә исә, инди нечә көрүр?» 20 Анасы вә атасы чаваб вериб дедиләр: «Бунун бизим оғлумуз олдуғуну вә көр доғулдуғуну билирик, 21 Инди исә нечә көрдүјүнү, козләрини ким ачдығыны билмирик. һәддибүлуға чатмышдыр, өзүндән сорушун, гој өзү һагда өзү сөјләсин.» 22 Анасы вә атасы она көрә белә дедиләр ки, јәһуди идарәчиләрдән горхурдулар. Чүнки јәһуди идарәчиләр белә гәрара кәлмишдиләр ки, ким Исанын Мәсиһ олдуғуну ачыг сөјләсә, синагогдан говулсун. 23 Бунун үчүн анасы вә атасы: «Һәдди-бүлуға чатмышдыр, өзүндән сорушун», — дедиләр. 24 Әввәлчә көр олан адамы икинчи дәфә чағырыб она дедиләр: «АллаһГаала һаггы үчүн дүзүнүсөјлә; биз бу Адамын күнаһкар олдуғуну билирик.» 25 О да чаваб верди: «Онун күнаһкар олуб олмадығыны билмирәм; мән бир шеји билирәм: көр идим, инди көрүрәм.» 26 Она дедиләр: «О, сәнә нә етди? Көзләрини нечә ачды?» 27 Онлара чаваб верди: «Сизә инди сөјләдим, динләмәдиниз. Нәүчүн буну јенә ешитмәк истәјирсиниз? Јохса сиз дә Онун шакирдләри олмаг истәјирсиниз?» 28 Ону сөјүб дедиләр: «Онун шакирди сәнсән; биз исә Мусанын шакирдләријик. 29 Биз Аллаһын Муса илә данышдығыны билирик; бу Адамын исә һарадан олдуғуну билмирик.» 30 Адам чаваб вериб онлара деди: «Елә тәәччүблүсү дә будур ки, сиз Онун һарадан олдуғуну билмирсиниз, О исә мәним көзләрим ачды! 31 Билирик ки, Аллаһ күнаһ ишләдәнләри ешитмир; фәгәт ким Аллаһа ибадәт едиб, Онун ирадәсини јеринә јетирирсә, Аллаһ ону ешидир. 32 Амма әсла ешидилмәм ишдир ки, кимсә анаданкәлмә көр бир адамын көзләрини ачсын. 33 Әкәр бу Адам Аллаһдан олмасајды, һеч бир шеј

едә билмәзди.» 34 Чаваб вериб, она дедиләр: «Тамамилә күнаһ ичиндә доғулмуш икән, сәнми бизә дәрс верәчәксән?» Вә ону ешијә атдылар.

Руһани көрлуг

35 Ону ешијә атдыгларыны Иса ешитди; вә ону тапыб деди: «Сән Аллаһын Оғлуна иман едирсәнми?» 36 О чаваб вериб деди: «Чәнаб, О Кимдир ки, Она иман едим?» 37 Иса она деди: «Сән Ону көрдүн, сәнинлә данышан да Одур.» 38 О: «Ја Рәбб, иман едирәм», — деди; вә Она сәчдә етди. 39 Иса да деди: «көрмәјәнләр көрсүнләр вә көрәнләр көр олсунлар дејә, бу дүнјаја һөкм учүн кәлдим.» 40 Јанында олан бә'зи фәрисејләр бу сөзләри ешидиб Она: «Јохса биз дә көруг?», — дедиләр. 41 Иса онлара деди: «Әкәр көр олсајдыныз, күнаһыныз олмазды; фәгәт инди: "Көрүрүк", — дедијинизә көрә күнаһыныз үстүнүздә галыр.

Јахшы чобан

10:1 СИЗӘ доғрусуну, доғрусуну дејирәм: Гојун ағылына гапыдан кирмәјән, башга јердән ашан, оғру вә гулдурдур. 2 Гапыдан кирән исә гојунлары чобаныдыр. 3 Кешикчи гапыны она ачар вә гојунлар онун сәсинә гулаг асарлар; о да өз гојунларыны адлары илә чағырар вә онлары чыхарар. 4 Бүтүн гојунларыны чөлә чыхардыгда, онларын габағында кедәр; вә гојунлар онун ардынча кедәрләр; она көрә ки, сәсини таныјырлар. 5 Јад адамын ардынча исә кетмәзләр, лакин ондан гачарлар; чүнки јадларын сәсини танымазлар.» 6 Иса онлара бу кинајәли мәсәли сөјләди. Амма онлар Исанын сөјләдикләринин мә'насыны анламадылар. 7 Иса јенә онлара деди: «Сизә доғрусуну, доғрусуну дејирәм: Мән гојунларын гапысыјам. 8 Мәндән әввәл кәләнләрин һамысы оғру вә гулдурдурлар; амма гојунлар онлары динләмәдиләр. 9 Мән гапыјам. Әкәр бир кимсә Мәндән кирәрсә, хилас олар; кирәр, чыхар вә отлаг тапар. 10 Гулдур анчаг оғурламаг, өлдүрмәк вә тәләф етмәк үчүн кәлир. Мән исә

кәлдим ки, гојунларымда һәјат, бол һәјат олсун. 11 Мән јахшы чобанам; јахшы чобан гојунлар уғрунда чаныны верәр. 12 Гојунларын чобаны вә саһиби олмајан муздур, гурдун кәлдијини көрдүкдә, гојунлары атыб гачар, гурд да онлары гапар вә парчалар. 13 Адам гачар, чүнки муздурдур вә гојунларын гајғысына галмаз. 14 Јахшы чобан Мәнәм; Мәнимкиләри таныјырам. 15 Ата Мәни таныдығы, Мән дә Атаны таныдығым кими, Мәнимкиләрдә Мәни таныјырлар; вәгојунлар уғрунда чанымы верирәм. 16 Буағылдан олмајан башга гојунларым вардыр ки, онлары да кәтирмәлијәм. Мәним сәсими ешидәчәкләр; вә тәк сүрү, тәк Чобан олачагдыр. 17 Ата Мәни она көрә севир ки, Мән оз чанымы, сонрадан кери алым дејә верирәм. 18 Чанымы Мәндән һеч ким алмаз; ону Мән Өзүм верирәм. Ону вермәјә сәлаһијјәтим вар; вә ону јенидән алмаға да сәлаһијјәтим вар. Бу әмри Атамдан алмышам.» 19 Бу сөзләрдән сонра јәһудиләр арасында јенә фикир ајрылығы олду. 20 Онлардан бир чоһу деди: «Онда чин вар, дәлидир; нә үчүн Ону динләјирсиниз?» 21 Башгалары дедиләр: «Бунлар чинә тутулмуш бир адамын сөзләри дејил. Мәкәр чин көрларын көзләрини ача биләрми?»»

Исаја гаршы әдавәт артыр

22 О вахт Јерусәлимдә тәгдис бајрамы гејд едилирди. 23 Гыш иди; вә Иса мә'бәдин әразисиндә, Сүлејманын Кечидиндә кәзирди. 24 Јәһудиләр әтрафына топлашыб Она дедиләр: «Нә вахта гәдәр бизи шүбһә ичиндә сахлајачагсан? Әкәр Мәсиһсәнсә, бизә ачыг сөјлә.» 25 Иса онлара чаваб верди: «Сизә дедим, амма иман етмирсиниз. Мәним учун Атамын ады илә көрдүјүм ишләр шәһадәт едир. 26 Лакин сиз иман етмирсиниз; чүнки сизә дедијим кими гојунларымдан дејилсиниз. 27 Гојунларым сәсимә гулаг асырлар, Мән дә онлары таныјырам, вә ардымча кәлирләр. 28 Мән онлара әбәди һәјат верирәм. Онлар әсла һәлак олмазлар; вә кимсә онлары әлимдән оғурлаја билмәз. 29 Онлары Мәнә верән Атам һамыдан

бөжүкдүр; онлары Атамын элиндән оғурламаға һеч кимин күчү чатмаз. 30 Мән вә Ата бирик.» 31 Јәһудиләр Ону даша басмаг үчүн јенә јердән даш көтүрдүләр. 32 Иса онлара чаваб верди: «Сизә Атамдан бир чох јахшы ишләр көстәрдим; бу ишләрдән һансы үчүн Мәни даша басмаг истәјирсиниз?» 33 Јәһудиләр Она чаваб вердиләр: «Сәни јахшы ишә көрә дејил, күфр етдијин үчүн вә Сән инсан икән Өзүнү Аллаһ етдијинә көрә даша басырыг.» 34 Иса онлара чаваб верди: «Ганунунузда "Мән: Сиз танрыларсыныз, — дедим" сөзү јазылмајыбмы? 35 Әкәр Ганун Аллаһын кәламыны аланлара танрылар дедисә — Мүгәддәс Јазылар позула билмәз —, 36 "Аллаһын Оғлујам" дедијим үчүнмү Атанын тәгдис едиб, дүнјаја көндәрдији Шәхсә: "Күфр едирсән" дејирсиниз? 37 Әкәр Атамын ишләрини көрмүрәмсә, Мәнә иман етмәјин. 38 Амма көрүрәмсә, Мәнә иман етмирсинизсә дә, о ишләрә иман един ки, Атанын Мәндә вә Мәним Атада олдуғуму билиб инанасыныз.» 39 Јенә Ону тутмаға чалышдылар; О исә онларын элиндән сыјрылыб чыхды. 40 Иса јенә Иорданын о бири саһилинә, Јәһјанын әввәлләр вәфтиз етдији јерә кетди; вә орада галды. 41 Чох кимсәләр Онун јанына кәлиб дедиләр: «Јәһја һеч бир әламәт көстәрмәди; амма Јәһјанын бу Адам үчүн бүтүн дедикләри доғру чыхды.» 42 Вә бир чохлары Она орада иман етдиләр.

Лазарым өлүмү

11:1 ЛАЗАР адлы бир адам хәстәләнмишди. О, Мәрјәм вә онун бачысы Мартанын кәнди Бејтанјадан иди. 2 Рәббә дәјәрли јағ сүртәрәк, ајагларыны сачлары илә силмиш олан Мәрјәм бу иди; онун гардашы Лазар хәстәләнмишди. 3 Буна көрә: «Ја Рәбб, будур, севдијин хәстәдир», — дејә ики бачы Исаја хәбәр көндәрди. 4 Иса ешидиб деди: «Бу хәстәлик өлүмлә нәтичәләнмәз, Аллаһ иззәти үчүн, Аллаһын Оғлунун бунунла иззәт газанмасы үчүндүр.» 5 Иса Мартаны, онун бачысыны вә Лазары севирди. 6 Лазарын хәстә олдуғуну ешитдикдә, О, олдуғу јердә ики күн галды. 7 Ондан сонра

шакирдләринә: «Јенә Јәһудејаја кедәк», — деди. 8 Шакирдләр Она дедиләр: «Рабби, бир аз әввәл јәһудејалылар Сәни даша басмаг истәјирдиләр; јенәми ораја кедирсән?» 9 Иса чаваб верди: «Күндә он ики саатјохму? Әкәр ким күндүз кәзәрсә, бүдрәмәз; чүнки бу дүнјанын нуруну көрүр. 10 Ким исә кечә кәзәрсә, бүдрәјәр; чүнки онда нур јохдур.» 11 Иса бу шејләри сөјләдикдән сонра, онларадеди: «Достумуз Лазар јухуја кедиб; Мән исә ону ојатмаг үчүн кедирәм.» 12 Буна көрә шакирдләр Она дедиләр: «Ја Рәбб, әкәр јухуја кетмишсә, сағалачагдыр.» 13 Иса онун өлүмүндән бәһс етмишди, амма елә сандылар ки, ади јухудан данышыр. 14 Онда Иса онлара ачыгча деди: «Лазар өлмүшдүр. 15 Вә иман едәсиниз дејә, орада олмадығыма севинирәм; лакин јанына кедәк.» 16 Әкиз адланан Тома, о бири шакирдләрә деди: «Кедәк, биз дә Онунла бирликдә өләк.»

Марта илә Мәрјәмин јасы

17 Иса кәлиб Лазарын дөрд күндән бәри гәбирдә јатдығыны өјрәнди. 18 Бејтанја, Јерусәлимә он беш стади гәдәр јахын иди. 19 Јәһудејалылардан бирчоһу, гардашлары үчүн тәсәлли версинләр дејә, Марта вә Мәрјәмин јанына кәлмишдиләр. 20 Марта, Исанын кәлдијини ешитдикдә, Ону гаршыламаға чыхды; амма Мәрјәм евдә отурмушду. 21 Марта Исаја деди: «Ја Рәбб, әкәр бурада олсајдын, гардашым өлмәзди. 22 Лакин инди дә билирәм ки, Аллахдан һәр нә истәсән, Аллах Сәнә верәчәкдир.» 23 Иса она: «Гардашын дириләчәкдир», — деди. 24 Марта Она деди: «Билирәм ки, дирилмә күнү — гијамәт күнүндә — , дириләчәкдир.» 25 Иса онадеди: «Дирилмә вә һәјат Мәнәм; Мәнә иман едән өлсә дә јашајар; 26 Вә ким јашајыб Мәнә иман едәрсә, әсла өлмәз. Буна иман едирсәнми?» 27 Марта Она деди: «Бәли, ја Рәбб, иман етдим ки, дүнјаја кәлән Аллахын Оғлу Мәсиһ Сәнсән.» 28 Буну сөјләдикдән сонра кетди вә бачысы Мәрјәми кизличә чағырыб деди: «Мүәллим бурададыр вә сәни чағырыр.» 29 Мәрјәм буну ешидән кими тәләсик галхыб

Исанын јанына кетди. 30 Иса һәлә кәндә дахил олмамышды, Мартанын Ону гаршыладығы јердә иди. 31 Мәрјәмлә бәрабәр евдә олан вә она тәсәлли верән јәһудејалылар Мәрјәмин тәләсик галхыб чөлә чыхдығыны көрдүкдә ағламаг үчүн гәбирин јанына кетдијини сандылар вә ардынча кетдиләр. 32 Мәрјәм исә Исанын олдуғу јерә кәлиб Ону көрдү вә ајагларына дүшүб Она деди: «Ја Рәбб, әкәр бурада олсајдын, гардашым өлмәзди.» 33 Иса онун вә онунла кәлән јәһудејалыларын ағладығларыны көрдүкдә руһән ачыды, үрәји чох сыхылды, 34 Вә деди: «Ону һараја гојдунуз?» Она: «Ја Рәбб, кәл бах», — дедиләр. 35 Иса ағлады. 36 Буна көрә јәһудејалылар: «Бах, ону нә гәдәр сеvirмиш!» — дедиләр. 37 Лакин онлардан бә'зиләри дедиләр: «көрүн көзләрини ачан бу Шәхс бир шеј едә билмәзди ки, бу адам өлмәсин?»

[Иса Лазары дирилдир](#)

38 Иса исә јенә дахилән ачыјараг гәбирин јанына кәлди. Бура бир мағара иди вә ағзында даш гојулмушду. 39 Иса: «Дашы көтүрүн», — деди. Өләнин бачысы Марта Она деди: «Ја Рәбб, артыг гохумушдур, чүнки дөрд күндур ки, о өлүб.» 40 Иса деди: «Сәнә: "Әкәр иман едәрсәнсә, Аллаһын иззәтини көрәчәксән", — демәдимми?» 41 Бундан сонра өлүнүн јатдығы јерин дашыны галдырдылар. Иса да көзләрини јухарыја галдырыб деди: «Еј Ата, Мәни ешитдијин үчүн Сәнә миннәтдарам. 42 Әлбәттә, Мәни даим ешидәчәјини билирдим; амма буну әтрафымда дуран халг үчүн сөјләдим ки, Мәни Сән көндәрдијинә иман етсинләр.» 43 Буну сөјләдикдән сонра: «Лазар, чөлә чых!» — дејә јүксәк сәслә гышгырды. 44 Өлү дә, әлләри вә ајаглары сарғыларла бағланмыш вә үзү дәсмалла сарылмыш һалда чыхды. Иса онлара: «Ону ачын вә бурахын кетсин», — деди. 45 Мәрјәмин јанына кәлән вә Исанын әмәлләрини көрән јәһудиләрдән бир чоху Она иман етдиләр. 46 Лакин онлардан бә'зиләри фәрисејләрин јанына кедиб Исанын етдикләрини онлара сөјләдиләр.

Исаны өлдүрмөк үчүн суи-гәсд

һазырланьыр 47 Буна көрә баш каһинләр вә фәрисејләр бир Синедрион топлајыб дедиләр: «Нә едәк? Бу Адам бир чох мө'чүзәләр көстәрир. 48 Ону белә бурахсаг, һамы Она иман кәтирәчәк; ромалыларда кәлиб һәм јеримизи, һәм дә халгымызы јох едәчәкләр.» 49 Онлардан бири, о ил баш каһин олан Гајафа, онлара деди: «Сиз бир шеј билмирсиниз. 50 Мәкәр дүшүнмүрсүнүзмү ки, халг уғрунда бир адамын өлмәси, бүтүн милләтин мәһв олмасындан бизим үчүн даһа јахшыдыр?» 51 О, бу сөзләри өзүндән демәди, лакин о ил баш каһин олдуғу үчүн пејғәмбәрлик едиб, габагчадан хәбәр верди ки, Иса халг уғрунда, 52 Вә јалһыз халг уғрунда дејил, Аллаһын пәрән-пәрән салынмыш өвладтарыны да бир јерә топламаг наминә өлөчәкдир. 53 Елә о күндән етибарән гәрара алдылар ки, Исаны өлдүрсүнләр. 54 Буна көрә Иса артыг јәһудејалылар арасында ачыг кәзмирди; орадан сәһраја јахын дијара, Ефраим адланан шәһәрә кетди вә шакирдпәри илә орада галды. 55 Јәһудиләрин пасха бајрамы јахынлашырды. Әтрафдан бир чох адам өзүнү пак етмәк үчүн, пасхадан әввәл Јерусәлимә кетди. 56 Исаны ахтарырдылар; вә мә'бәддә дуруб бир-бириләринә дејирдиләр: «Нә фикирләширсиниз? О, бајрама кәлмәјәчәкми?» 57 Баш каһинләр илә фәрисејләр, һарада олдуғуну ким билирсә көстәрсин, дејә Ону тутмаг үчүн әмр вермишдиләр.

Иса Бејтанјада

12:1 ИСА пасхадан алты күн әввәл Бејтанјаја кәлди; Исанын өлүләрдән дирилтдији Лазар да орада иди. 2 Орада Иса үчүн зијафәт дүзәлтдиләр. Марта хидмәтедирди; Иса илә сүфрәдә отуранлардан бири дә Лазар иди. 3 Мәрјәм исә, чох гијмәтли халис һиндсүнбүлү јағындан тәгрибән јарым литр көтүрүб Исанын ајагларына сүртдү, ајагларыны сачлары илә силди; вә ев јағын әтри илә долду. 4 Лакин шакирдләриндән бири, Исаны әлә верәчәк Јәһуда Искарјот, деди: 5

«Нә үчүн бу јағ үч жүз динара сатылыб јохсуллара верилмәди?» 6 Буну да јохсуллара гајгыкешлик етдијиндән дејил, оғру олдуғундан сөjlәди. (Пул гутусу онун өзүндә иди вә ора гојуланы апарырды.) 7 Буна көрә Иса деди: «Гадыннан әл чәк! Буну мәним дәфним үчүн сахлајыб. 8 Чүнки јохсуллар һәмишә сизин јаныныздадыр, Мән исәһәмишәсизин јанынызда дејиләм.» 9 Јәһудиләрдән бир чоху Исанын орада олдуғуну өјрәндиләр; вәјалныз Иса үчүн јох, өлүләрдән дирилтдији Лазары да көрмәк үчүн кәлдиләр. 10 Баш каһинләр Лазары да өлдүрмәји араларында гәт етдиләр; 11 Чүнки онун үзүндән бир чох јәһудиләр кедиб Исаја иман едирдиләр.

Иса Јерусәлимә кирир

12 Ертәси күн, бајрама кәлән бир чохлары Исанын Јерусәлимә кәләчәјини ешитдикләри заман, 13 Хурма ағачы будаглары көтүрәрәк Ону гаршыламаға чыхдылар, вә: «һосана. Рәббин ады илә кәлән Израил һөкмдарына һәмд олсун!» — дејә нида етдиләр. 14 Иса бир сыпа тапыб үзәринә минди, јазылмыш олдуғу кими: 15 «Горхма, еј Сион гызы; будур, һөкмдарын бир сыпанын белиндә отуруб кәлир.» 16 Шакирдләри әввәлчә бу шејләри анламалыдырлар; лакин Иса иззәт газандығы заман, бу сөзләрин Онун үчүн јазылмыш олдуғуну вәбу шејләри Она етдикләрини хатырладылар. 17 Лазары гәбирдән чыхарыб өлүләрдән дирилтдији заман, Исанын јанында олан халг буна шаһид иди. 18 Халг да Исаны гаршыламаға чыхды; чүнки ешитдиләр ки, бу әламәти О көстәрмишдир. 19 Бунун үчүн фәрисејләр бирбириләринә дедиләр: «Көрүрсүнүз ки, һеч бир шејә јарамырсыныз, дүнја Онун ардынча кетди.»

Иса өләчәјини әввәлчәдән билдирир

20 Бајрамда ибадәт етмәк үчүн Јерусәлимә галханлар арасында бәзи јунанлар да вар иди. 21 Бунлар Галилејанын Бејтсајда шәһәриндән олан Филипин јанына кәлдиләр вә: «Чәнаб, Исаны көрмәк

истәјирик», — дејә хашиш етдиләр. 22 Филип кәлиб Андрејә сөjlәди; Андреј илә Филип дә кәлиб Исаја хәбәр вердиләр. 23 Иса онлара чаваб вериб деди: «Инсан Оғлунун иззәтләнмәк вахты кәлди. 24 Сизә доғрусуну, доғрусуну дејирәм: Буғданын тохуму јерә дүшүб өлмәзсә, о јалныз галар; лакин өләрсә, чох мәһсул верәр. 25 Чаныны севән ону зај едәр; бу дүнјада чанына нифрәт едән әбәди һәјат үчүн ону сахлар. 26 Ким Мәнә хидмәт едәчәксә. ардымча кәлсин; Мән һарада олурамса, хидмәткарым да орада олачагдыр; ким Мәнә хидмәт едәрсә, Ата она һөрмәт едәчәкдир. 27 Инди чаным чох сыхылыр; вә нә дејим? Еј Ата, Мәни бу саатдан гуртармы дејим? Елә мән бу саат үчүн кәлдим. 28 Еј Ата, адыны иззәтләнди!» Бунун үзәринә којдән: «Һәм иззәтләндиридим, һәм дә иззәтләндирәчәјәм», — дејән бир сәс кәлди. 29 Орада дуран вә буну ешидән халг: «Бу көј курултусудур», — дејирди; башгалары: «Она бир мәләк хитаб етди», — дејирдиләр. 30 Иса чаваб вериб деди: «Бу сәс Мәним үчүн јох, сизин үчүн кәлди. 31 Бу дүнја инди һөкмә уғрајыр; бу дүнјанын рәиси инди чөлә атылачагдыр. 32 Мән јердән јухары галдырылсам. бүтүн инсанлары Өзүмә чәкәчәјәм.» 33 Иса буну нә чүр өлүмлә өләчәјинә ишарә едәрәк сөjlәди. 34 Буна көрә халг Она чаваб верди: «Мүгәддәс Ганундан ешитдијимизә көрә Мәсиһ әбәди галыр, бәс нә үчүн Сән: "Инсан Оғлунун јухары галдырылмасы кәрәкдир", — дејирсән? Бу Инсан Оғлу кимдир?» 35 Иса онлара деди: «Бир аз заман да нур сизин араныздадыр. Нурунуз вар икән јеријин ки, сизи зүлмәт тутмасын; она көрә ки, зүлмәтдә јеријән һараја кетдијини билмәз. 36 Нурунуз вар икән нура иман един ки, нур өвладлары оласыныз.» Иса бунлары сөjlәдикдән сонра, кедиб онлардан кизләнди.

Халгын инадкарлығы

37 Амма гаршыларында бу гәдәр мө'чүзәләр көстәрдији бир һалда, Она иман етмирдиләр. 38 Бүтүн бунлар Јешаја пејғәмбәрин: «Ја Рәбб, вердијимиз хәбәрә ким инанды? Вә Рәббин әли кимә

көрүндү?» кэламы јеринэ јетсин дејэ олду. 39 Онлар она көрө иман едэ билмирдилэр ки, Јешаја јенэ демишдир: 40 «Аллаһ бу халгын көзлэрини көр етди вэ үрөклэрини инадташдырды ки, көзлэри илэ көрмэсинлэр, үрөклэри илэ анламасынлар вэ мүрачиэт етмэсинлэр ки, Мэн онлара шәфа верим.» 41 Јешаја бунлары демишди, чүнки Исанын чалалыны көрмүш вэ Онун һаггында сөјләмишди. 42 Бунунла бәрабәр рәисләрдән бир чохлары да Она иман етдиләр; лакин синагогдан говулмамаг үчүн фәрисејләрдән өтрү иманларыны ачыг билдирмирдиләр. 43 Чүнки инсан иззэтини Аллаһ иззэтиндән чох севдиләр. 44 Иса нида едиб деди: «Мэнэ иман едән, Мэнэ дејил, Мэни Көндәрәнэ иман едир. 45 Вэ Мэни көрән, Мэни Көндәрәни көрүр. 46 Мэн дүнјаја нур олагаг кәлдим ки, Мэнэ иман едән һеч кимсә зүлмәтдә галмасын. 47 Вэ ким сөзләrimi ешидиб инанмазса, она Мэн һөкм етмәрәм; чүнки дүнјаја һөкм етмәјә кәлмәмишәм, анчаг дүнјаны хиласетмәјә кәлмишәм. 48 Мэни рәддедиб, сөзләrimi гәбул етмәјәнә һөкм едән бир шеј вардыр: Сон күндә она һөкм едәчәк олан, сөјләдијим сөздүр. 49 Чүнки Мэн Өзүмдән сөјләмәдим; Мэни көндәрән Ата Өзү нә дејәчәјими вэ нә сөјләјәчәјими Мэнэ әмр етди. 50 Вәбилирәм ки, Онун әмри әбәди һәјат демәкдир. Сөјләдијим шејләри Атам мәнэ нечә дедисә, еләчә дә сөјләјирәм.»

Тәвазөкарлыг нүмунәси

13:1 ПАСХА бајрамындан әввәл бу дүнјадан Атанын јанына көчәчәји саатын кәлдијини билән Иса дүнјада Өзүнә аид оланлары севмиш олагаг, онлары сона гәдәр севди. 2 Ахшам јемәји вахты, иблис Исаны әлә вермәк фикрини Шимон оғлу Јәһуда Искарјотун үрәјинә салмышды. 3 Иса, Атанын һәр шеји Өзүнә әманәт етдијини вэ Аллаһдан чыхыб кәлиб, Аллаһ агајыдачағыны биләрәк, 4 Сүфрәдән галхыб үст палтарыны бирјана гојду; вэ бир дәсмал көтүруб белинә бағлады. 5 Сонра ләјәнә су төкүб шакирдләринин ајагларыны јумаға вэ белинә бағладығы дәсмал илэ гуруламаға башлады. 6 Шимон Петерә јахынлашды вэ о, Исаја: «Ја Рәбб,

ајагларымы Сәнми јујачагсан?» — деди. 7 Иса чаваб вериб деди: «Мәним етдијими сән инди билмәзсән, амма сонра баша дүшәчәксән.» 8 Петер Она деди: «Мәним ајагларымы әсла јумајачагсан!» Иса она чаваб верди: «Әкәр сәни јумасам, Мәним ишимдә пажын олмаз.» 9 Шимон Петер Она деди: «Ја Рәбб, јалныз ајагларымы јох, әлләрим и вә башымы да ју!» 10 Иса она деди: «Чиммиш оланын јалныз ајагларыны јумаг кәрәкдир, чүнки тәмиздир; сиз дә тәмизсиниз, лакин һамыныз јох.» 11 Чүнки Ону әлә верәчәк оланы таныјырды; бунун үчүн: «Һамыныз тәмиз дејилсиниз», — деди. 12 Онларын ајагларыны јујуб, үст палтарыны кејдикдән сонра, јенә сүфрәјә отуруб онлара деди: «Мәним сизә нә етдијими билирсинизми? 13 Сиз Мәнә "Мүәллим" вә "Рәбб" дејирсиниз вә доғрусөјләјирсиниз, она көрә ки, Мән Ојам. 14 Мадам ки, Мән Рәбб вә Мүә.тлим олдуғум һалда ајагларынызы јудум, сиз дә бир-биринизин ајагларыны јумаға борчлусунуз. 15 Чүнки Мәним сизә етдијим кими сиз дә едәсиниз дејә, сизә бир нүмунә көстәрдим. 16 Сизә доғрусуну, доғрусуну дејирәм: Гул ағасындан үстүн дејилдир; көндәрилән дә ону көндәрәндән үстүн дејил. 17 Әкәр бу шејләри билирсиниз вә онлара әмәл едирсинизсә, бәхтијарсыныз.

Јәһуданын хәјанәти

18 һамыныз үчүн сөјләмирәм, Мән кими сечмишәмсә, билирәм; амма гој: "Мәнимлә чорәк јејән мәнә хәјанәт етди" дејән Јазы ичра олсун. 19 Буну сизә индидән, һәлә баш вермәдән әввәл сөјләјирәм ки, олдуғу заман Мәним О олдуғума инанасыныз. 20 Сизә доғрусуну, доғрусуну дејирәм: Мәним көндәрдијим кимсәни гәбул едән, Мәни гәбул едәр вә Мәни гәбул едән, Мәни Көндәрәни гәбул едәр.» 21 Иса бу шејләри сөјләдикдән сонра, руһән чох сыхылды вә шәһадәт едиб деди: «Сизә доғрусуну, доғрусуну дејирәм: Сизләрдән бири Мәни әлә верәчәкдир.» 22 Шакирдтәр, Онун кимин үчүн сөјләдијини билмәјәрәк бир — бири — ләринә бахырдылар. 23 Шакирдтәриндән бири сүфрәдә Исанын синәсиндә узанмышды; Иса

ону хүсүсэи сеvirди. 24 Шимон Петер һәмин шакирдә ишарә етди ки, ким һагда сөjlәдијини сорушсун. 25 О да, Исанын синәсинә јахын узанараг Она деди: «Ја Рәбб, кимдир?» 26 Иса чаваб верди: «Чөрәк тикәсини батырыб кимә версәм, одур.» Тикәни батырыб Шимонун оғлу Јәһуда Искарјота верди. 27 Чөрәктикәсини алдыгдан сонра, шејтан онун ичинә кирди. Иса она деди: «Едәчәјини тез ет!» 28 Буну нә үчүн она сөjlәдијини отуранлардан һеч ким баша дүшмәди. 29 Пул гутусу Јәһудада олдуғундан бә'зиләри сандылар ки, Иса она: «Бајрам үчүн бизә лазым олан шејләри сатын ал», јахуд «Јохсуллара бир шеј вер», — дејир. 30 Јәһуда тикәни алан кими дәрһал чөлә чыхды; вә кечә иди.

Бир-биршмзи сеvии

31 О чыхдыгдан сонра Иса деди: «Инди Инсан Оғлу иззәтләнди вә Аллах Онда иззәтләнди. 32 Әкәр Аллах Онда иззәтләндисә, Аллах да Ону Өз Шәхсиндә иззәтләнديرәчәкдир вә тезликлә иззәтләнديرәчәкдир. 33 Өвладларым! Бир аз мүддәт дә сизинләјәм. Мәни ахтарачагсыныз вә јәһуди идарәчиләрә: "Мәним кедәчәјим јерә сиз кәлә билмәзсиниз", — дедијим кими, сизәдә индидејирәм. 34 Сизәбир-биринизи сеvәсиниз дејә јени бир әмр верирәм: сизи сеvдијим кими сиз дә бир-биринизи сеvин. 35 Әкәр бир-биринизә гаршы мәһәббәтиниз олса, бундан һәр кәс Мәним шакирдпәрим олдуғунузу биләчәк.»

Петерин инкары әввәлчәдән

билдирнлир 36 Шимон Петер Онад еди: «Ја Рәбб, һара кедирсән?» Иса чаваб верди: «Мәним кедәчәјим јерә инди ардымча кәлә билмәзсән, амма сонра кәләчәксән.» 37 Петер Она деди: «Ја Рәбб, нә үчүн инди ардынча кәлә билмәрәм? Сәнин үчүн чанымы верәрәм.» 38 Иса она чаваб верди: «Мәним үчүн чанынымы верәчәксән? Сәнә доғрусуну, доғрусуну дејирәм: Хоруз банламаздан габаг сән Мәни үч дәфә инкар едәчәксән.

Иса — Аллаһа кедән јолдур

14:1 ҮРӘЈИНИЗ нараһат олмасын; Аллаһа иман един, Мәнә дә иман един. 2 Атамын евиндә чох отаглар вардыр; елә олмасајды, сизә дејәрдим. Чүнки сизә јер һазырламаға кедирәм. 3 Әкәр кедиб јер һазырласам, тәкпар кәлиб сизи Өз јаныма кәтирәчәјәм ки, Мән һарадајамса, сиз дә орада оласыныз. 4 һараја кетдијими билирсиниз вә јолу таныјырсыныз.» 5 Тома Она деди: «Ја Рәбб, һараја кетдијини билмирик, јолу нечә биләрик?» 6 Иса она деди: «Јол, һәгигәт вә һәјат Мәнәм; Мәним васитәчилијим олмаса, Атанын јанына һеч ким кәлә билмәз. 7 Әкәр Мәни танысајдыныз, Атамы да таныјардыныз; индидән Ону таныјырсыныз вә көрүрсүнүз.» 8 Филип Она деди: «Ја Рәбб, Атаны бизә көстәр вә бизим үчүн бу кифајәтдир.» 9 Иса она деди: «Хејли вахтдыр сизинләјәм, Мәни танымадынмы, Филип? Мәни көрән, Атаны көрмүш олур; сән нечә: "Атаны бизә көстәр" — дејә биләрсән? 10 Иман етмирсәнми ки, Мән Атадајам, Ата да Мәндәдир? Мән сизә сөјләдијим сөзләри Өзүмдән сөјләмирәм; лакин Мәним дахилимдә дуран Ата Өз ишләрини көрүр. 11 Мәнә иман един ки, Мән Атадајам, Ата да Мәндәдир; јохса, һеч олмасса, о ишләрә көрә Мәнә иман един. 12 Сизә доғрусуну, доғрусуну дејирәм: Мәнә иман едән, көрдүјүм ишләри өзү дә көрәчәк. Бунлардан даһа бөјүк шејләр дә едәчәкдир; она көрә ки, Мән Атанынјанына кедирәм. 13 Мәним адымла һәр нә диләјәрсинизсә, ону едәчәјәм; та ки, Ата Оғулда иззәтләнсин.

Мүгәддәс Рух вә'ди

14 Әкәр Мәним адымла Мәндән бир шеј диләјәрсинизсә, ону едәчәјәм. 15 Әкәр Мәни севирсинизсә, әмрләрим ијеринә јетирин. 16 Мән дә Атадан хаһиш едәчәјәм ки, О, даим сизинлә бәрабәр олмаг үзрә сизә башга бир Тәсәлливәричи версин. 17 Бу, һәгигәт Рухудур; Ону дүнја гәбул едә билмәз, чүнки Ону көрмүр вә Ону танымыр; сиз исә Ону таныјырсыныз, чүнки О сизин јанынызда дурур сизин

дахилиниздә олачагдыр. 18 Сизи јетим гојмарам; сизин јаныныза кәләчәјәм. 19 Бир аз мүддәт кечәчәк вә дүнја артыг Мәни көрмәјәчәкдир, амма сиз Мәни көрәчәксиниз; Мән јашадығым үчүн сиз дә јашајачагсыныз. 20 О күн биләчәксиниз ки, Мән Атамдајам, сиз Мәндәсиниз вә Мән сиздәјәм. 21 Ким әмрләримә малик олуб онлара риајәт едәрсә, Мәни севән одур. Мәни севән, Атам тәрәфиндән севиләчәкдир; Мән дә ону севәчәјәм вә Өзүмү она көстәрәчәјәм.» 22 Јәһуда (Искарјот јох) Она деди: «Ја Рәбб, нә олуб ки, Өзүнү дүнјаја јох, бизә көстәрәчәксән?» 23 Иса чаваб вериб она деди: «Ким Мәни севәрсә, сөзүмә риајәт едәр; вә Атам ону севәр вә Биз онун јанына кедиб онунла бәрабәр мәскән саларыг. 24 Мәни севмәјән, сөзләримә риајәт етмәз; вә ешитдијиниз сөз Мәним дејил, Мәни көндәрән Атанындыр. 25 Јанынызда оларкән сизә бу шејләри сөјләдим. 26 Амма Мәним адымла Атанын көндәрәчәји Тәсәлливәричи, Мүгәддәс Рух сизә һәр шеји өјрәдәчәк вә сизә сөјләдијим һәр шеји сизә хатырладачагдыр. 27 Аранызда сүлһ гојуб кедирәм; сизә Өз сүлһүмү верирәм. Мән сизә дүнјанын вердији кими вермирәм. Үрәјиниз нараһат олмасын вә горхмасын. 28 Сизә: "Сиздән ажрылыб, тәкрат сизин јанвтвгаа кәләчәјәм", — дедијими ешитдиниз. Өкәр Мәни севсәјдиниз, Атанын јанына кедирәм дедијим үчүн севинәрдиниз; чүнки Ата Мәндән устундур. 29 Буну сизә инди, баш вермәздән әввәл сөјләдим ки, баш верәндә иман едәсиниз. 30 Артыг сизинлә чох данышмајачағам; чүнки бу дүнјанын рәиси кәлир. Онун Мәнә һеч бир тә'сири јохдур. 31 Амма дүнја билсин ки, Мән Атаны севирәм вә Ата Мәнә нечә әмр етмишсә, елә дә ичра едирәм. Галхын, бурадан кедәк.

Мејнә илә будаглар

15:1 МӘН һәгиги Мејнәјәм, Атам да Бағбандыр. 2 Мәндә олуб мејвә вермәјән һәр будағы Огопарыр; вә һәр мејвә верәни даһа чох версин дејә будајыб тәмизләјир. 3 Сизә сөјләдијим сөз сајәсиндә, сиз артыг тәмизсиниз. 4 Сиз Мәндә галын вә Мән сиздә. Будаг мејнәдә

галмаса, өзлүжүндө мөһсул верэ билмәдији кими, сиз дә беләчә, Мәндә галмасаныз, мөһсул верэ билмәзсиниз. 5 Мән Мејнәјәм, сиз дә будагларсыныз; Мәндә галан вә дахилиндә галдығым кимсә чох мөһсул верәр; чүнки Мәнсиз һеч бир шеј едә билмәзсиниз. 6 Ким Мәндә галмазса, будаг кими чөлә атылар вә гурујар; вә бу чүр будаглар јығылыб ода атылыр вә јандырылыр. 7 Әкәр Мәндә галсаныз вәсөзләрим сиздә галарса, нә истәјирсиниз диләјин, сизә вериләчәкдир. 8 Атам чох мөһсул вермәнизлә иззәтләнир; беләликлә Мәним шакирдтәрим олачагсыныз. 9 Атам Мәни севдији кими, Мән дә сизи севдим; Мәним мөһәббәтимдә галын. 10 Мән Атамын әмрләрини јеринә јетириб Онун мөһәббәтиндә галырам. Әкәрсиздә Мәним әмрләримижеринә јетирсәниз, Мәним мөһәббәтимдә галачагсыныз. 11 Севинчим сиздә галсын вә севинчиниз тамам олсун дејә бу шејләри сизә сөјләдим. 12 Мәним әмрим будур: Бирбиринизи Мән сизи севдијим кими севин. 13 һеч кимдә, бир нәфәрин достлары уғрунда чаныны вермәсиндән даһа бөјүк мөһәббәт јохдур. 14 Әкәр сизә әмр етдијим шејләрә әмәл етсәниз, Мәним достларымсыныз. 15 Артыг сизә гул демирәм; чүнки гул ағасынын нә етдијини билмәз. Амма сизә дост дедим, чүнки Атамдан ешитдијим бүтүн шејләри сизә билдирдим. 16 Сиз Мәни сечмәдиниз, Мән исә сизи сечдим вә кедиб мөһсул верәсиниз вә мөһсулунуз баги олсун дејә сизи тәјин етдим ки, Мәним адымла Атадан һәр нә истәсәниз сизә версин. 17 Бир-биринизи севәсиниз дејә бу шејләри сизә әмр едирәм.

[Дунјанын нифрәти](#)

18 Әкәр дунја сизә нифрәт едәрсә, билин ки, сиздән әввәл Мәнә нифрәт етмишдир. 19 Әкәр дунјадан олсајдыныз, дунја ондан оланы севәрди. һалбуки дунјадан дејилсиниз, Мән сизи дунјадан сечдим; бунун үчүн дунја сизә нифрәт едир. 20 Мәним сизә сөјләдијим сөзү хатырлајын: "Гул ағасындан үстүн дејилдир". Әкәр Мәни тәғиб етдиләрсә, сизи дә тәтиб едәчәкләр; әкәр Мәним сөзүмә риәјәт

етдиләрсә, сизин дә сөзүнүзә риајәт едәчәкләр. 21 Амма бүтүн бу шејләри сизә Мәним адыма көрә едәчәкләр, чүнки Мәни Көндәрәни танымырлар. 22 Әкәр Мән кәлмәсәјдим вә онлары хәбәрдар етмәсәјдим, күнаһлары олмазды; амма инди күнаһлары үчүн вәсилә јохдур. 23 Мәнә нифрәт едән, Атама да нифрәт едир. 24 Әкәр башгасынын етмәдији ишләри онларын арасында етмәсәјдим, күнаһлары олмазды; амма инди һәм көрдүләр, һәм Мәнә, һәм дә Атама нифрәт етдиләр. 25 Амма онларын ганунларында јазылмыш олан "Мәнә сәбәбсиз нифрәт етдиләр" сөзү јеринә јетсин дејә бу олду. 26 Атадан сизә көндәрәчәјим Тәсәлливәричи, јә'ни Атадан чыхан һәгигәт Руһу кәлдији заман Мәним үчүн шәһадәт едәчәкдир. 27 Сиз дә шәһадәт едәрсиниз, чүнки башланғычдан Мәнимләсиниз.

16:1 ЈОЛДАН азмајасыныз дејә сизә бунлары сөјләдим. 2 Сизи синагоглардан говачаглар; һәтта елә саат кәлир ки, сизи өлдүрән һәр адам, Аллаһа хидмәт етдијини саначагдыр. 3 Вә бу шејләри едәчәкләр, чүнки нә Атаны, нә дә Мәни таныдылар. 4 Амма бу шејләри сизә сөјләдим ки, сааты кәләндә, бунлары сизә дедијими хатырлајасыныз; башланғычдан сизә бу шејләри сөјләмәдим, чүнки сизинлә бәрабәр идим.

Мүәддәс Руһун тә'сири

5 Инди исә Мәни Көндәрәнин јанына кедирәм; вә сиздән һеч ким Мәнә: "һараја кедирсән?" — дејә сорушмур. 6 Амма сизә бу шејләри сөјләдијим үчүн үрәјиниз кәдәр илә долду. 7 Бунунла бәрабәр, Мән сизә һәгигәти сөјләјирәм; Мәним кетмәјим сизин үчүн хејирлидир; чүнки мән кетмәсәм, Тәсәлливәричи сизин јаныныза кәлмәз; амма кедәрәмсә, Ону сизә көндәрәрәм. 8 О кәлдији заман дүнјанын күнаһ, сәләһлик вә һөкм барәсиндә сәһвләрини ифша едәчәкдир: 9 Күнаһ барәсиндә, чүнки Мәнә иман етмирләр; 10 Сәләһлик барәсиндә, чүнки Атамын јанына кедирәм вә артыг Мәни көрмәјчә ксин из; 11 Вә һөкм барәсиндә, чүнки бу дүнјанын рәиси мәһкум олунмушдур.

12 Сизэсојлэјэчэкдаһа чох сөзлэрим вар; амма инди бунлар сиздэ сығмаз. 13 О, јә'ни һәгигәт Руху кәлдикдә, сизә һәр һәгигәтә јол көстәрәчәк. Она көрә ки, Өз адындан сојләмәјэчәкдир; амма һәр нә ешидәрсә, сојләјэчәк вә кәлэчәји сизә билдирәчәкдир. 14 О Мәни иззәтләндрәчәкдир, чүнки Мәним Өзүмдән көтүрәчәк вә сизә билдирәчәкдир. 15 Атанын һәр нәји варса, Мәнимдир; бунун үчүн: "Мәним Өзүмдән көтүрәчәк вә сизә билдирәчәкдир", — дедим. 16 Аз мүддәтдән сонра Мәни артыг көрмәјэчәксиниз; вә јенә бир аз мүддәтдән сонра Мәни көрәчәксиниз. Чүнки Мән Атанын јанына кедирәм.»

Кәдериниз севинчә дөнәчәкдир

17 О вахт шакирдләриндән бә'зиләри бир-бириләринә дедиләр: «Аз мүддәтдән сонра Мәни артыг көрмәјэчәксиниз; вә јенә бир аз мүддәтдән сонра Мәни көрәчәксиниз»; вә: "Чүнки Атамын јанына кедирәм", — бизә сөјләдији нә демәкдир?» 18 Буна көрә дејирдиләр:« Бу: "Бир аз мүддәт...", — дедији нәдир? Нә сөјләјирсә билмирик.» 19 Иса Ондан сорушмаг истәдикләрини баша дүшүб, онлара деди: «"Аз мүддәтдән сонра Мәни артыг көрмәјэчәксиниз вә јенә бир аз мүддәтдән сонра Мәни көрәчәксиниз", — дедијимими бир-бириниздән сорушурсунуз? 20 Сизә доғрусуну, доғрусуну дејирәм: сиз ағлајыб, фәрјадедәчәксиниз, дүнја исә севинәчәкдир; сиз кәдәрләнәчәксиниз, амма кәдериниз севинчә дөнәчәкдир. 21 Гадын доғуш вахты ағры чәкәр, чүнки сааты кәлмишдир; лакин ушағы доғдугдан сонра, дүнјаја бир инсан доғмасы севинчи илә артыг ағрыны унудар. 22 Буна көрә, инди кәдериниз вар; амма сизи јенә көрәчәјәм, үрәјиниз севинәчәкдир вә һеч ким севинчинизи сиздән алмајачагдыр. 23 Вә о күн Мәндән һеч бир шеј сорушмајачагсыныз. Сизә доғрусуну, доғрусуну дејирәм: Атадан Мәним адымла һәр нә истәјәрсинизсә, ону сизә верәчәкдир. 24 Индијәдәк Мәним адымла һеч нә истәмәмисиниз; истәјин вә аларсыныз ки, севинчиниз камил олсун. 25 Сизә бу шејләри

мәсәлләрлә сөjlәдим; лакин елә саат кәлир ки, сизә артыг мәсәлләрлә сөjlәмәjчәjәм; сизә Атадан ачыгча бәһс едәчәjәм. 26 О күн Мәним адымла диләjчәксиниз; вәсизин үчүн Атадан Мән бир шеj истәjчәjәм, демирәм. 27 Чүнки Ата Өзү сизи сеvir, она көрә ки, сиз Мәни севдиниз вә Атадан чыхыб кәлдиjимә инандыныз. 28 Мән Атадан чыхыб дүнјаја кәлдим Јенәдүнјаны тәрк едиб Атанын јанына кедирәм.» 29 Шакирдпәри дедиләр: «Будур, инди ачыгча сөjlәjирсән вә һеч бир мәсәлдән истифадә етмирсән. 30 Инди Сәнин һәр шеji билдијини анладыг; вә кимсәнин Сәндән сорушмасына еһтијачын јохдур. Аллаһдан чыхыб кәлдијинә бунун үчүн иман едирик.» 31 Иса онлара чаваб верди: «Инди иман едирсинизми? 32 Будур саат кәлир вә артыг кәлди, һәр бириниз оз тәрәфинә дағылачаг вә Мәни тәнһа бурахачагсыныз; амма тәнһа дејиләм, чүнки Ата Мәнимләдир. 33 Мәндә сүлһүнүз олсун дејә сизә бу шеjlәри сөjlәдим. Дүнјада кәдәриниз олачагдыр; амма чәсур олун, Мән дүнјаја галиб кәлдим.»

[Иса гәрәфдарлары үчүн дуа едир](#)

17:1 ИСА бу сөzlәри сөjlәдикдән сонра, көzlәрини көjәгалдырыб деди: «Еj Ата, саат кәлди; Өз Оғлуну иззәтләндир ки, Оғлун да Сәни иззәтләндирсин. 2 Чүнки Сән бүтүн инсанлар үзәриндә Она һакимијјәт вердин ки, Сәнин Она тапшырдыгларынын һамысына әбәди һәјәт версин. 3 Әбәди һәјәт о демәкдир ки, Сәни, ваһид һәгиги Аллаһы вә көндәрдијин Иса Мәсиһи танысынлар. 4 Мән Сәни јер үзүндә иззәтләндирдим; Сәнин Мәнә ичра етмәк үчүн тапшырдығын иши јеринә јетирдим. 5 Еj Ата, дүнја јаранмаздан әввәл, Мән Сәнинлә бәрәбәр икән Мәндә олан һәмин иззәти инди Мәнә Өз јанында вер. 6 Дүнјадан Мәнәвердијин адамлара Сәнин адыны ачдым; Сәнин идиләр, онлары Мәнә вердин вә Сәнин сөзүнә риәјәт етдиләр. 7 Индибилирләр ки, Мәнәвердијин һәр шеj Сәндәндир; 8 Чүнки Мәнәбилдирдијин сөzlәри онлара билдирдим вә онлар гәбул етдиләр. Сәндән чыхыб кәлдијими дә һәгигәтән анладылар вә Мәни Сәнин көндәрдијинә иман етдиләр. 9 Мәним онлар үчүн бир истәјим

вар. Бүтүн дүнја үчүн дежил, лакин Мәнә вердијин кимсәләр үчүн бир истәјим вар; она көрә ки, Сәиндирләр. 10 Мәним олан һәр шеј Сәиндир, Сәинкиләр дә Мәнимдир; вә Мән онларда иззәтләндим. 11 Артыг дүнјада дежиләм, онлар исә дүнјададырлар вә Мән Сәин јанына кәлирәм. Еј Мүгәддәс Ата, Мәнәвердијин кимсәләри адынла гору ки, Бизим кими бир олсунлар. 12 Дүнјада онларла бәрабәр олдуғум заман, Мән онлары адынла сахлајырдым. Мәнә вердијин кимсәләри горудум вә һәлак оғлундан башга, онлардан кимсәһәлак олмады ки, Мүгәддәс Јазы јеринә јетсин. 13 Инди исә Сәинјанына кәлирәм; вә бу шејләри дүнјада сөјләјирәм ки, Мәним севинчим онларда тамам олсун. 14 Мән онлара Сәин сөзүнү вердим, вә дүнја онлара нифрәт ејләди; чүнки Мән дүнјадан олмадығым кими, онлар да дүнјадан дежилләр. 15 Мән хаһиш етмирәм ки, Сән онлары дүнјадан котүрәсән. Хаһиш едирәм ки, онлары шәрдән горујасан. 16 Мәндүнјадан олмадығым кими, онлар да дүнјадан дежилләр. 17 Онлары һәгигәтинлә мүгәддәс ејлә; Сәин сөзүн һәгигәтдир. 18 Сән Мәни дүнјаја көндәрдијин кими, Мән дә онлары дүнјаја көндәрдим. 19 Вә Мән өзүмү онларын уғрунда нәср едирәм ки, онлар да һәгигәтлә мүгәддәс едилсинләр. 20 Јалһыз онлар үчүн дежил, онларын сөзү илә Мәнә иман едәчәк оланлар үчүн дә хаһиш едирәм ки, 21 һамысы бир олсун; нечә ки, еј Ата, Сән Мәндәсән вә Мән дә Сәндәјәм, онлар да Биздә бир олсунлар ки, Мәни Сән көндәрдијинә дүнјаиман етсин. 22 Мәнә вердијин иззәти дә Мән онлара вердим ки, Биз бир олдуғумуз кими онлар да бир олсунлар. 23 Мән онларда вә Сән Мәндә олмагла тамамилә бир олсунлар вә гој дүнја Мәни Сән көндәрдијини вә Мәни севдијин кими онлары да севдијини билсин. 24 Еј Ата, истәјирәм ки, Мәнә вердијин кимсәләр дә Мәним олдуғум јердә Мәнимлә бәрабәр олсунлар вә Мәним иззәтими, Мәнә вердијин иззәти көрсүнләр; чүнки дүнја јаранмаздан әввәл Мәни севдин. 25 Еј адил Ата, дүнја Сәни танымады, Мән исә Сәни таныдым; бунлар да Мәни Сән көндәрдијини билдиләр. 26 Мәнә олан мәһәббәтин онларда олсун, Мән дә онларда олум дејә, Сәин адыны онлара билдирдим вә билдирәчәјәм.»

Иса тутулур

18:1 ИСА бу шејләри сөјләдикдән сонра шакирдтәри илә чолә чыхыб Кидрон дәрәсинин о тајына кечди. Орада бир бағ вар иди, Өзү вә шакирдтәри ораја кирдиләр. 2 Ону әлә верән Јәһуда да о јери таныјырды; чүнки Иса тез-тез шакирдтәри илә орада јығышырды. 3 Беләликлә, Јәһуда, әскәр бөлмәсини вә баш каһинләрдән вә фәрисејләрдән мүһафизләр алыб фәнәрләр, мәш'әлләр вәсилаһларла ораја кәлди. 4 Иса башына кәләчәк бүтүн ишләри биләрәк габаға чыхыб онлара; «Кими ахтарырсыныз?» — деди. 5 Она чаваб вердиләр: «Назаретли Исаны.» Исаонлара: «Мәнәм», — деди. Ону әлә верән Јәһуда да онларла бәрабәр дурмушду. 6 Онлара: «Мәнәм», — дедији заман, онлар кери чәкилиб јерәјыхылдылар. 7 Јенә дә онлардан: «Кими ахтарырсыныз?» сорушдугда, онлар дедиләр: «Назаретли Исаны.» 8 Исачаваб верди: «Сизәдедим ки. Мәнәм; әкәр Мәни ахтарырсынызса, бунлары бурахын кетсинләр.» 9 Онун дедији: «Мән Сәнин Мәнә вердијин кимсәләрдән һеч бирини гејб етмәдим» сөзү јеринә јетсин дејә белә олду. 10 Шимон Петерин гылынчы вар иди; ону чыхарыб, баш каһинин гулуну вуруб сағ гулағыны салды. О гулун ады Малик иди. 11 О вахт Иса Петерә деди: «Гылынчыны гынына гој! Атанын Мәнә вердији касаны ичмәјимми?» 12 Беләчәәскәр бөлмәси, минбашы вә јәһудиләрин мүһафизләри Исаны тутуб бағладылар, 13 Вә Ону әввәл һананын јанына апардылар, чүнки о, һәммин ил баш каһин олан Гајафанын гајнатасы иди. 14 Халг јолунда бир адамын өлмәси хејирлидир, дејәјәһудиләрә өјүдверән Гајафа иди.

Петерин илк инкары

15 Шимон Петер вә башга бир шакирд Исанын ардынча кедирди. Бу шакирди баш каһин таныјырды вә о, Исаилә бәрабәр баш каһинин һәјәтинә кирди. 16 Петер исә бајырда гапынын јанында дурмушду. О вахт баш каһинин таныдығы о шакирд чыхыб гапычы гыза бир сөз

деди вә Петери ичәри кәтирди. 17 Гапычы гыз буанда Петерә деди: «Јохса сәндәми бу Адамын шакирдләриндәнсән?» О да: «Јох, дејиләм», — деди. 18 Бу арада гуллар вә мұһафизләр, сојуг олдуғуна кәрә, очаг галајыб, әтрафында дуруб, исинирдиләр; Петер дә онларла бәрабәр дуруб исинирди.

Баш каһинин исгингаы

19 О вахт баш каһин Исадан шакирдтәри вә тә'лими һагда сорушду. 20 Иса она чаваб верди: «Мән аләмә ачыг сөјләдим; Мәнјәһудиләрин даим топлашдыглары синагогларда вә мә'бәддә тә'лим верирдим; вә кизли һеч бир шеј сөјләмирдим. 21 Нә үчүн Мәндән сорушурсан? Онлара нә сөјләдијими ешидәнләрдән соруш; будур, онлар Мәним сөјләдијим шејләри билирләр.» 22 О бу сөзләри сөјләдикдән сонра, орада дуран мұһафизләрдән бири: «Баш каһинә беләми чаваб верирсән?» — дејәрәк Исанын үзүнә бир шиллә вурду. 23 Иса она чаваб верди: «Әкәр пис сөз дедимсә, пис олдуғуну сүбута јетир; әкәр доғру дедимсә, нә үчүн мәни вурурсан?» 24 Вә һанан Ону голлары бағлы баш каһин Гајафанын јанына кәндәрди.

Петерин икинчи вә үчүнчү инкары

25 Шимон Петер һәјәтдә дуруб исинирди. Она дедиләр: «Јохса сәндәми Онун шакирдтәриндәнсән?» О, инкар едиб: «Дејиләм», — деди. 26 Петер тәрәфиндән вурулуб гулағы кәсилмиш адамын гоһумларындан вәбаш каһинин нөкәрләриндән олан бири: «Сәни бағда Онунла көрмәдимми?» — деди. 27 Петер јенә инкар етди; вә һәммин вахт хоруз банлады.

Иса ромалы вали Пилатын өнүндә

28 Јәһуди идарәчиләр Гајафанын јанындан Исаны Преториума апардылар. Сәһәр еркән иди; өзләри исә Преториума кирмәдиләр, јохса напак сајылыб, пасха јемәјини јејә билмәздиләр. 29 Пилат

чөлә, онларын јанына чыхыб деди: «Бу Адамдан нә шикајәтиниз вар?» 30 Чаваб вериб онадедиләр: «Әкәр бу Адам чани олмасайды, Ону сәнә тәслим етмәздик.» 31 Пилат онлара деди: «Ону сиз көтүрүн вә ганунузуа көрә мүһакимә един.» Јәһуди идарәчиләр Пилата дедиләр: «Бизим һеч кими өлүмә мәнкум етмәјә ихтијарымыз јохдур.» 32 Исанын нә чур өлүмлә оләчәјинә ишарә едәрәк, сөјләдији сөз јеринә јетсиндејә беләдедиләр. 33 Пилат јенә Преториума кириб Исаны чағырды вә Она деди: «Сән Јәһудиләрин һөкмдарысанмы?» 34 Иса чаваб вериб деди: «Сән буну өзүндәнми сөјләјирсән, јохса башгаларымы Мәндән сәнә бәһс етдиләр?» 35 Пилат чаваб верди: «Мәкәр мән јәһудийәм? Сәни оз халгын вә баш каһинләр мәнә тәслим етдиләр. Нә етмисән?» 36 Иса чаваб верди: «Мәним Сәлтәнәтим бу дунјадан дејилдир; әкәр Мәним Сәлтәнәтим бу дунјадан олсајды, нокәрләрим чәһдедәрдиләр ки, Мән јәһуди идарәчиләрә тәслим едилмәјим; лакин инди Мәним Сәлтәнәтим бурадан дејилдир.» 37 Пилат Она деди: «Демәк Сән һөкмдарсан?» Иса чаваб верди: «Доғру дејирсән: Мән һөкмдарам. Мән бунун үчүн доғулмушам вә бунун үчүн дунјаја кәлмишәм ки, һәгигәтә шәһадәт едим. һәгигәт тәрәфдары олан һәр кәс Мәним сәсими ешидир.» 38 Пилат Она: «Һәгигәт нәдир?» деди. Буну дедикдән сонра, тәкран ешијә, јәһудиләрин ја нына чыхыб деди: «Мән Онда һеч бир күнаһ тапмырам! 39 Ахы сиздә белә бир адәт вар ки, пасхада сизә бир адамы һәбсханадан азад едим; инди Јәһудиләрин һөкмдарыны сизә азад етмәјими истәјирсинизми?» 40 О вахт јенә бағырыб дедиләр: «Бу Адамы јох, Бараббаны!» Барабба исә гулдур иди.

Иса өлүмә мәнкум едилир

19:1 О ВАХТ Пилат Исаны көтүрүб гамчылатды. 2 Әскәрләр дә тиканлардан биртач һөрүб Онун башына гојдулар вә Она мор хәләт кејдирдиләр. 3 Онун јанына кәлиб дејирдиләр: «Салам, еј Јәһудиләрин һөкмдары!» Вә Онун үзүнә шиллә вурурдулар. 4 Пилат јенәчөлә чыхыб, јәһудиләрә деди: «Будур, Ону сизин јаныныза

кәтирерәм ки, Онда һеч бир күнаһ тапмадығымы биләсиниз.» 5 О заман Иса, башында тикандан тач вә әјниндә мор хәләт, чолә чыхды. Пилат онлара деди: «Будур о Адам!» 6 Баш каһинләр вә мүһафизләр Ону көрдүкдә бағырыб: «Чармыха чәк! Чармыха чәк!» — дедиләр. Пилат онлара деди: «Ону сиз көтүрүб чармыха чәкин, чүнки мән Онда бир күнаһ тапмырам.» 7 Јәһуди идарәчиләр она чаваб вердиләр: «Бизим бир ганунумуз вардыр; ганунумуза көрә О өлмәлидир, чүнки Өз үнүн Аллаһын Оғлу олдуғуну иддиа едир.» 8 Пилат бу сөзү ешитдији заман даһа чох горхду; 9 Јенә Преториума кириб Исаја деди: «Сән һарадансан?» Иса исә она чаваб вермәди. 10 Пилат Она деди: «Мәнә бир шеј демирсәнми? Билмирсән ки, Сәни бурахмаға да, чармыха чәкмәјә дә сәләһијјәтим вардыр?» 11 Иса она чаваб верди: «Әкәр сәнә јухарыдан верилмәсәјди, Мәним үзәримдә сәнин һеч бир сәләһијјәтин олмазды. Бунун үчүн, Мәни сәнин әлине верәнин күнаһы даһа бөјүкдүр.» 12 Бундан сонра Пилат Ону бурахмаға чалышырды, лакин јәһудиләр бағырыб дејирдиләр: «Әкәр Буну бурахсан, гејсәрин досту дејилсән; ким өзүнүн һөкмдар олдуғуну иддиаедирсә, гејсәрә гаршы чыхмыш олур.» 13 Пилат бу сөzlәри ешитдикдә, Исаны ешијә кәтирди вә Даш Дөшәмә — ибраничә Габата — дејилән јердә, һөкм күрсүсүнә отурду. 14 Пасханын һазырлыг күнү иди; алтынчы саата јахын иди. Вә Пилат јәһудиләрә: «Будур һөкмдарыныз!» — деди. 15 Амма онлар: «Көтүр, көтүр, Ону чармыха чәк!» — дејә бағырдылар. Пилат онлара деди: «Һөкмдарынызы чармыхамы чәким?» Баш каһинләр чаваб вердиләр: «Гејсәрдән башга һөкмдарымыз јохдур.» 16 О заман Пилат Исаны чармыха чәкмәк үчүн онлара тәслим етди. Әскәрләрда Ону көтүрүб апардылар.

Иса чармыха чәкилир

17 О вахт Иса Өз чармыхыны дашыјараг чөлә чыхыб, ибраничә Голгота адланан, Кәллә јери дејилән јерә чатды. 18 Ону вә Онунла бәрабәр ики нәфәри орада чармыха чәкдиләр. Онлардан бири

Исанын бир тэрэфиндә, дикәри исә о бири тэрэфиндә иди, Иса исә ортада. 19 Пилат бир тахта јазыб ону чармых үзәринә асдырды. Орада белә јазылмышды: "Назаретли Иса, Јәһудиләрин һөкмдары." 20 Јәһудиләрдән бир чоху бу тахтаны охуду, чүнки Исанын чармыха чәкилдији јер шәһәрә јахын иди; о тахта ибраничә, јунанча вә латынча јазылмышды. 21 Буна көрә јәһуди баш каһинләри Пилата дедиләр: «"Јәһудиләрин һөкмдары" јох, "Бу Адам Јәһудиләрин һөкмдарыјам деди", — јаз.» 22 Пилат чаваб верди: «Нә јаздымса, јаздым.» 23 Әскәрләр Исаны чармыха чәкдикләри вахт, Онун палтарларыны көтүрүб һәр әскәр үчүн бир пәј олараг дорд јерә бөлдүләр. Көјнәјини дә көт үрдүләр. Көјнәк тикишсиз, башдан баша тохума иди. 24 Онлар да бир-бириләринә дедиләр: «Буну чырмајаг, кимин олсун дејә пүшк атаг.» Мүгәддәс Јазыдакы «Палтарларымы араларында пәјладылар, кејимим үчүн пүшк атдылар» сөзү јеринә јетсин дејә әскәрләр бунлары етдиләр. 25 Исанын чармыхы јанында анасы вә анасынын бачысы, Клопанын арвады Мәрјәм вә Мәчдәлли Мәрјәм дурмушдулар. 26 Иса, анасыны вә онун јанында севдији шакирдин дурдуғуну көрдүкдә анасына деди: «Гадын, будур оғлун!» 27 Ондан сонра шакирдә деди: « Будур анан!» Осаат дан сонра шакирд ону оз евинә апарды.

Исанын өлүмү

28 Бундан сонра, Иса артыг һәр шејин инди тамам олдуғуну биләрәк, Мүгәддәс Јазынын јеринә јетмәси үчүн: «Сусадым», — деди. 29 Орадатурш шәраб долу бир габ гојулмушду; турш шәраб илә бир сүнкәр долдуруб, ону бир зуфа будағына тахыб, Онун додагларына јахынлашдырдылар. 30 Иса шәрабы даддыгда: «Тамам олду», — деди; вә башыны әјиб чаныны тапшырды. 31 Инди һазырлыг күнү олдуғундан, чәсәдләр шәнбә күнү чармыхда галмасын дејә (чүнки о шәнбә күнү бөјүк бајрам иди), јәһуди идарәчиләр чармыха чәкиләнләрин балдырларынын гырылмасыны вә чәсәдләринин галдырылмасыны Пилатдан хаһиш етдиләр. 32 О

вахт эскэрлэр кэлиб биринчинин вэ онунла бэрабэр чармыха чэкилмиш олан о бирисинин балдырларыны гырдылар. 33 Исаја чатдыгда исэ, Онун артыг өлмүш олдуғуну көрүб, балдырларыны гырмадылар. 34 Лакин эскэрлэрдэн бири Онун бөјрүнү низэ илэ дешди; вэ о анда орадан ган вэ су ахды. 35 Буну көрөн шәһадәтетди вэ онун шәһадәти доғрудур; иман едәсиниз дејә озү һәгигәти сојләдијини билир. 36 Чүнки бу һадисәләр: «Онун һеч бир сүмүјү сынмајачагдыр», — дејән Мугәддәс Јазы јеринә јетсин дејә баш верди. 37 Вэ јенә башга бир јердә Јазы: «Бәдәнини дешдикләри Адама бахачаглар», — дејир.

Исаиын көмүлмәси

38 Бу һадисәлэрдән сонра, Исанын шакирди олуб, јәһуди идарәчиләрин горхусундан өзүнү кизләдән ариматәјалы Јусиф, Исанын чәсәдини чыхартмаг үчүн Пилатдан хаһиш етди вэ Пилат изин верди. О да кэлиб Исанын чәсәдини чыхартды. 39 Вахты илэ Исанын јанына кечә икән кәлән Накдимон да кэлиб, отуз литрә гәдәр гарышыг мирра вәэзвај кәтирди. 40 О вахт Исанын чәсәдини көтүрүб јәһудиләрин дәфн адәти үзрә әтирләрлә бэрабәр кәтан парчалара сарыдылар. 41 Чармыха чэкилдији јердә бир бағ вэ бағда һәлә ичинә һеч кимсә гојулмамыш тәзә бир гәбир вар иди. 42 Јәһудиләрин һазырлыг күнү олдуғундан Исаны ораја гојдулар, чүнки гәбир јахында иди.

Исанын дирилмәси

20:1 ҺӘФТӘНИН илк күнү. һәлә гаранлыг икән, Мәчдәлли Мәрјәм гәбрин јанына еркән кәлди; дашы гәбрин ағзындан галдырылмыш көрдү. 2 О вахт гачыб Шимон Петерин вэ Исанын севдији о бири шакирдин јанына кәлди вэ онлара деди: «Рәбби гәбирдән апармышлар вэ һараја гојубларса билмирик.» 3 Петер илэ о бири шакирд чөлә чыхыб гәбрә доғру кетдиләр. 4 Икиси бирликдә гачырдылар; амма о бири шакирд Петердән даһа ити гачды вэ гәбрә

биринчи чатды. 5 Әжиләрәк ичәри бахыб кәтан парчаларын јердә олдуғуну көрдү, лакин ичәри кирмәди. 6 О вахт онун ардынча Шимон Петер дә кәлиб гәбрә кирди вә јердә кәтан парчалары 7 Вә әввәлчә Исанын башында олан мәндили көрдү. Мәндил кәтан парчаларла дејил, ајры бир јердә бүкүлмүш дурурду. 8 Гәбрә биринчи кәлән о бири шакирд дә о заман кириб оланлары көрдү вә иман етди. 9 Чүнки Исанын өлүләрдән дирилмәсинин вачиб олдуғуһагда олан Мүгәддәс Јазыны һәлә анламамышдылар.

Иса Мәчдәлли Мәрјәмә көрүнүр

10 Беләликлә шакирдтәр јенә евләринә гајытдылар. 11 Мәрјәм исә ағлајараг, гәбрин јанында дурмушду. Ағларкән әјилиб гәбрин ичинә бахды, 12 Вә ики мәләк көрдү. Онлар ағ палтар кејмишдиләр вә бири Исанын чәсәди олан јерин башында, дикәри дә ајағында отурмушду. 13 Вә онлар она дедиләр: «Гадын, нә үчүн ағлајырсан?» О да онлара деди: «Рәббими апарыблар вә Ону һараја гојдугларыны билмирәм.» 14 Буну дедикдән сонра, архаја дөнүб Исаны орада дуран көрдү; вә Онун Иса олдуғуну билмирди. 15 Иса она деди: «Гадын, нә үчүн ағлајырсан?» Мәрјәм дә Ону бағбан саныб Она деди: «Чәнаб, әкәр Ону сән апардынса, һараја гојдуғуну мәнә сојлә, мән дә Ону котүрүм.» 16 Иса она: «Мәрјәм!» — деди. О да дөнүб Она ибраничә: «Раббуни!» — деди. Бу да "Мүәллим" демәкдир. 17 Иса она деди: «Мәнә тохунма; чүнки Мән һәлә Атамын јанына галхмамышам; амма гардашларымын јанына кет вә онлара сөјлә: Мәним Атамын вә сизин Атанызын, Мәним Аллаһымын вә сизин Аллаһынызын јанына галхырам.» 18 Мәчдәлли Мәрјәм кедиб, шакирдтәрә Рәбби көрдујүнү вә Рәббин она бунлары сојләдијини билдирди.

Иса шакирдләриә көрүнүр

19 О күн, һәфтәнин илк күнү ахшам чағы јәһудиләрин горхусундан шакирдтәрин топлашдыглары јерин гапылары бағлы икән, Иса

кэлди вэ ортада дуруб онлара: «Сизэ салам!» деди. 20 Вэбуну сојлэјиб онлара эллэрини вэ бојрүнү костәрди. Шакирдтәр дэ Рэбби көрүб севиндиләр. 21 Иса јенэ онлара деди: «Сизэ салам! Ата Мэни көндәрдији кими, Мэн дэ сизи көндәрирәм.» 22 Буну дедији заман, онлара үфүрдү вэ: «Мүгәддәс Руһу гәбул един», — деди. 23 «Кимләрин күнаһларыны бағышласаныз, бағышланмыш олурлар, кимләрин күнаһларыны бағышламасаныз, бағышланмамыш галырлар.»

Иса Томаја көрүнүр

24 Лакин Оникиләрдән бири, киз дејилән Тома, Иса кэлдији вахт онларла бәрабәр дејилди. 25 О бири шакирдтәр она: «Рэбби көрдүк», — дедиләр. О исэ онлара деди: «Әкәр Онун элләриндә мыхлардан галан јаралары көрмәсәм вэ мыхларын јеринә бармағымы гојмасам, бөјрүнә дэ элими салмасам, инанмарам.» 26 Сәккиз күн сонра, Исанын шакирдләријенә отагда идиләр. Томада онларла иди. Гапылар бағлы икән, Иса кәлиб ортада дурду вэ: «Сизэ салам!» — деди. 27 Ондан сонра Томаја деди: «Бармағыны бураја кәтир вэ элләримә бах; элини дэ кәтир, бојрүмә гој; вэ имансыз олма, иманлы ол!» 28 Тома чаваб вериб Она: «Рэббим вэ Аллаһым!» — деди. 29 Иса она деди: «Мэни көрдүјүн үчүн иман етдин; көрмәдән иман едәнләр бәхтијардырлар!» 30 Иса өз шакирдләри гаршысында бир чох башга мо'чүзәләр дэ костәрди ки, бу китаба јазылмамышдыр. 31 Амма Исанын, Аллаһын Оғлу Мәсиһ олдуғуна иман едәсиниз вэ иман етмәклә Онун ады илә сиздә һәјат олсун дејә, бунлар јазылмышдыр.

Иса көл кәнарында

21:1 БУ һадисәләрдән сонра Иса, Тиберија көлү кәнарында јенэ шакирдләрә көрүндү. Вэ белә көрүндү: 2 Шимон Петер, киз адланан Тома, Галилејанын Гана кәндиндән олан Натанел, Зеведејин оғуллары вэ Исанын шакирдләриндән даһа икиси бир јердә идиләр.

3 Шимон Петер онлара: «Балыг овуна кедирэм», — деди. Она: «Биз дә сәнинлә кедирик», — дедиләр. Чөлә чыхыб гајыға миндиләр; амма о кечә бир шеј тутмадылар. 4 Артыг күн доғаркән, Иса саһилдә дурмушду; лакин шакирдләр Онун Иса олдуғуну билмәдиләр. 5 Иса онлара деди: «Өвладларым! Јемәјә бир шејиниз вармы?» Она: «Хејр», — дејә чаваб вердиләр. 6 О да онлара деди: «Тору гајығын сағ тәрәфинә атын, тапарсыныз.» Еләчә дә атдылар вә балыгларын чохлуғундан артыг тору чәкә билмирдиләр. 7 О вахт Исанын севдији шакирд, Петерә: «Бу Рәббдир!» — деди. Шимон Петер, Рәбб олдуғуну ешитдикдә, үст палтарына сарыныб (чүнки сојунмушду), колә атылды. 8 О бири шакирдләр исә балыг торуну чәкәрәк гајыгла кәлдиләр, она көрә ки, саһилдән узаг дејилди, анчаг ики јүз аршын мәсафәдә идиләр. 9 Гуруја чыхдыглары заман, орада галанмыш тонгалы вә үзәринә гојулмуш балығы вә чорәји көрдүләр. 10 Иса онлара деди: «Инди тутдуғунуз балыглары кәтирин.» 11 Шимон Петер гајыға минди вә јүз әлли үч бојүк балыгла долу тору гуруја чәкди; вә бу гәдәр олдуғу һалда тор јыртылмады. 12 Иса онлара деди: «Кәлин сәһәр јемәјини јејин.» Шакирдләрдән һеч бири Ондан: «Сән кимсән?» — дејә сорушмаға чәсарәт етмирди; чүнки Рәбб олдуғуну билирдиләр. 13 Иса кәлиб чорәји көтүрдү, онлара верди; беләчә балығы да верди. 14 Иса олүләрдән дирилдикдән сонра инди бу үчүнчү дәфә иди ки, шакирдләринә көрүнүрдү.

Иса илә Петер

15 Сәһәр јемәјини јејәндә исә Иса, Шимон Петерә деди: «Јунис оғлу Шимон, Мәни бунлардан чох севирсәнми?» Петер Она деди: «Бәли, ја Рәбб, Сәни севдијими билирсән.» Иса она деди: «Гузуларымы отар.» 16 Икинчи дәфә јенә она: «Еј Јунис оғлу Шимон, Мәни севирсәнми?» — деди. Петер Она деди: «Бәли, ја Рәбб, Сәни севдијими билирсән.» Иса она: «Гојунларымы отар», — деди. 17 Үчүнчү дәфә она деди: «Еј Јунис оғлу Шимон, Мәни севирсәнми?» Петер үчүнчү дәфә ондан: «Мәни севирсәнми?» — сорушдуғуна

кәдәрләнди вә Она деди: «Җа Рәбб, Сән һәр шеји билирсән; Сәни севдијими билирсән.» Иса она деди: «Гојунларымы отар. 18 Сәнә доғрусуну, доғрусуну дејирәм: Кәнч икән белини озүн сарыјыб, истәдијин јерә кедәрдин; гочалдыгда исә әлләрини узадачагсан вә бир башгасы сәнин белини сарыјыб, истәмәдијин јерә апарачагдыр.» 19 Буну нә чүр өлүмлә Аллаһы иззәтләндирәчәјинә ишарә етмәк үчүн сојләди. Буну сојләдикдән сонра она: «Мәним ардымча кәл», — деди. 20 Петер дә архаја донүб Исанын севдији шакирди ардынча кәлән көрдү, о шакирд ки, ахшам јемәји вахты Исанын синәсинә јахын узаныб: «Җа Рәбб, Сәни әлә верәчәк кимдир?» — демишди. 21 Петер буну көрүб Исаја деди: «Җа Рәбб, бәс бу нә олачаг?» 22 Иса она деди: «Әкәр Мән кәлинчәјә гәдәр онун сағ галмасыны истәјирәмсә, бундан сәнә нә? Сән Мәним ардымча кәл.» 23 Беләчә: «О шакирд олмәјәчәкдир» сөзү гардашлар арасында јайылды. Иса исә она: «Өлмәјәчәкдир», — демәмишди, анчаг: «Әкәр Мән кәлинчәјә гәдәр онун сағ галмасыны истәјирәмсә, бундан сәнә нә?» — демишди. 24 Бу шејләрин шаһиди олан вә бунлары јазан шакирд одур; вә билирик ки, онун шаһидлији доғрудур. 25 Исанын етдији башга чох шејләр һәлә вардыр вә әкәр бирәр-бирәр јазылмыш олсалар, санырам ки, јазылан китаблар дүнјаја белә сығмазды. Амин.